

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 16 FEBRUARI 1927

No. 581

INHOUD.

	Blz.
HET WETTELIJK TOEZICHT OP HET INDISCHE LEVENSVVERZEKERINGBEDRIJF door <i>Prof. Dr. A. O. Holwerdu</i>	140
De waarde van het Goud I door <i>Mr. A. M. de Jong</i>	141
Storten van de beschikbare gelden van de Rijksverzekeringsbank in de Schatkist door <i>J. J. Korndorffer</i>	143
Het Scheldebeheer in het Belgisch Tractaat en onze Grondwet door <i>Prof. Jhr. Mr. W. J. M. van Eysinga</i> .	147
Salarissen van Kantoorbedienden door <i>Jac. Bakker</i> ...	148
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De economische en financieele toestand van Frankrijk in 1926 door <i>Prof. B. Nogaro</i>	149
De controle der buitenlandse leeningen door <i>Dr. F. H. Repelius</i>	150
AANTEKENINGEN:	
Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen te Amsterdam.....	151
Indexcijfers van scheepsvrachten.....	152
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.....	153
MAANDCIJFERS:	
Rijkspostspaarbank.....	154
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank.....	154
Postchèque en Girodienst.....	154
Emissies in Januari 1927.....	155
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	155
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	155-162
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra*.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—, Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

15 FEBRUARI 1927.

De vaste stemming op de geldmarkt bleef ook deze week aanhouden. De rente voor particulier disconto liep nog iets verder op, zoodat aan het einde der week wissels met twee handteekeningen alleen nog voor 3% pCt. te plaatsen waren, terwijl ook wissels met 3 handteekeningen herhaaldelijk alleen boven het officieele tarief ondergebracht konden worden. Ook de prolongatierente was deze week vaster; meestal werd 3% pCt. genoteerd. Callgeld 4 tot 4½ pCt.

* *

Op de balans van De Nederlandsche Bank geeft de

post binnenlandsche wissels een stijging van f 14,3 miljoen te zien. Daarentegen blijken de beleeningen met f 20,3 miljoen te zijn teruggelopen. Deze verschuiving is vermoedelijk een gevolg van de jongste verhooging van het rente-tarief, welke, zooals bekend, alleen de rente voor beleening op effecten en voor voorschotten in rekening-courant, en niet de discontorente betrof.

Voor het overige geeft de weekstaat geen veranderingen van beteekenis te zien. De metaalvoorraad der Bank bleef vrijwel op dezelfde hoogte. De diverse rekeningen op de actiefzijde der balans en de post papier op het buitenland daalden beide met ongeveer f 100.000.

De biljettencirculatie liep van f 802,1 miljoen tot f 791,8 miljoen terug. Het tegoed van het Rijk krom met f 2,9 miljoen. De rekening-courantsaldi van anderen blijken met f 400.000 te zijn gestegen. Het beschikbaar metaalsaldo vermeerderde met f 1,2 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 53.

* *

De stemming op de wisselmarkt bleef nog vrij flauw. Dollars daalden tot 2,49¹⁸/₁₀₀; Ponden werden voor 12,11% en Marken voor 59,19 afgedaan. Ook Fransche Franken bleven nog iets terugloopen. Zaterdag werd voor 9,81% afgedaan. Madrid bleef flauw en ook Oslo was opnieuw aangeboden. Daarentegen waren Lires vaster, vooral aan het einde der week en bestond er veel vraag naar Pesos in verband met de zeer sterke graanverscheppingen, zoodat de koers voor T. T. Buenos-Aires voor 1,03% tot 1,04% kon opkomen.

LONDEN, 14 FEBRUARI 1927.

Geld was gedurende de geheele week eerder aangeboden, zoodat de markt zich gemakkelijk kon bewegen en tegen het einde van de week weer de gebruikelijke „weekend ease” te constateeren viel. De oorzaak lag hoofdzakelijk in het feit, dat een kleiner bedrag aan schatkistbiljetten deze week werd opgenomen door de markt dan door de regeering afbetaald moest worden.

De discontomarkt stoorde zich ditmaal aan deze tijdelijke geldruimte niet en bleef in vaste stemming 4³/₁₀₀—½.

De verschillende factoren, die gedurende de laatste weken tot die stemming hebben bijgedragen, zijn nog niet veranderd, ofschoon de Chineesche kwestie iets van hare spanning heeft verloren. Er doet zich ook een voortdurende goudafvloeiing naar Spanje gelden, waartegenover geen aankopen van Zuid-Afrikaansch goud staan.

HET WETTELIJK TOEZICHT OP HET INDISCHE LEVENSVZERKERINGBEDRIJF

Aan den Volksraad in Indië is bij schrijven van 17 November 1926 door de regeering een ontwerp-wet en een ontwerp-besluit ter beoordeeling voorgelegd, regende het toezicht op het levensverzekeringbedrijf in Indië. Dat in Indië zulk een toezicht gecreëerd wordt, nu zulks in Nederland geregeld is (Wet van 1922, Stbl. 716), is niet meer dan logisch; of het echter logisch is daartoe den weg in te slaan, dien men thans in Indië gegaan is, d.w.z. een vrijwel getrouwe copieering van de Nederlandsche Wet, is aan zeer gerechten twijfel onderhevig. Tegen de voorstellen zooals deze daar liggen bestaan inderdaad eenige ernstige bedenkingen.

De Nederlandsche Wet op het Levensverzekeringbedrijf geldt niet voor Indië; onze koloniën worden als „buitenland” behandeld, een in de koloniën gevestigde onderneming is een „buitenlandsche” onderneming en valt als zoodanig buiten het rechtstreeksche toezicht, dat de Verzekeringskamer op het Nederlandsche bedrijf uitoefent. Nu is toezicht op buitenlandse ondernemingen altijd een zéér moeilijk te regelen zaak. Men kan niet, zooals bijvoorbeeld de Deutsche Wet doet, de buitenlandse maatschappij in haar geheel onder toezicht stellen van de Nederlandsche Verzekeringskamer, omdat zulks ter wille van de altijd kleine Nederlandsche portefeuille een veel te omslachtige (en te kostbare) maatregel zou zijn, nog daargelaten of deze met het oog op de wetgevingen en voorschriften elders altijd uit te voeren zou zijn.¹⁾

Onze Nederlandsche Wet stelt daarom voor de buitenlandse Maatschappijen slechts enkele bijzondere eischen, waarvan de voornaamste zijn: er moet een vertegenwoordiger in Nederland zijn (art. 19 en 20); er zal een depôt in Nederland zijn tot dekking van de premiereserve der Nederlandsche portefeuille (art. 29). Een Kon. Besluit regelt een en ander nader. Daaruit blijkt, dat de Verzekeringskamer ten opzichte van de buitenlandse Maatschappijen in een zeker opzicht een verder strekkende bevoegdheid heeft dan ten opzichte van de binnenlandsche. De Kamer kan, binnen zekere grenzen, naar haar inzichten de grootte van het depôt (het executie-object) bepalen en zij heeft invloed op de samenstelling daarvan. Ten opzichte van de buitenlandse ondernemingen is dus een stuk bedrijfs-vrijheid — de grondpijler van onze Nederlandsche Wet — verdwenen, d.w.z. men heeft voor de buitenlandse ondernemingen een regeling gekozen, die men voor de binnenlandsche zeer beslist niet heeft willen hebben.

Men heeft willen hebben een systeem van vrijheid ten opzichte van de bedrijfsuitoefening, met de volle verantwoordelijkheid voor richtig en doeltreffend beheer bij de bedrijfsleiding, en geen verantwoordelijkheid in dit opzicht bij het ambtelijke lichaam, dat zijn taak beperkt ziet tot preventief toezicht en het waken tegen excessen. Dit systeem van toezicht, met volle bewustheid gekozen, omdat men dit voor het bedrijf, ook gezien de ervaringen elders, het beste achtte, is nu ten deele losgelaten tegenover de buitenlandse maatschappijen. Dat de eenheid van systeem hier zoek is, is niet de schuld van de ontwerpers van de Wet, want deze depôtdwang is eerst later bij de behandeling in de Tweede Kamer in de Wet gekomen, onder invloeden, die het nu niet meer loont na te speuren.

Hoe weinig een depôt-bepaling in deze Wet past, blijkt echter pas helder, nu Indië deze Wet heeft gecopieerd.

¹⁾ Ten opzichte van de in de Koloniën gevestigde „buitenlandsche” ondernemingen, heeft men echter bij het uitvoeringsbesluit, dat de verplichte publicatie regelt, een stap in deze richting gedaan, door aan deze ondernemingen, zoolang het Indische toezicht niet geregeld is, een zelfde publicatie van bedrijfs-details voor te schrijven als aan de Nederl. ondernemingen.

In Indië is feitelijk de eenige beteekenende onderneming van Europeeschen stam de Nillmij, gevestigd te Batavia. Verder, kan men zeggen, gaat het in hoofdzaak om enkele inlandsche ondernemingen, die het noch tot een omvang van eenige beteekenis hebben kunnen brengen, noch tot eenigen bloei, en waarvan men zal moeten afwachten, wat er van overblijft, als er ook in Indië toezicht zal zijn. Overigens is het bedrijf practisch vrijwel geheel in handen van de Nederlandsche Maatschappijen, dat wil zeggen in handen van — vanuit het standpunt van het Indische ontwerp! — buitenlandse maatschappijen.

Met andere woorden als dit ontwerp ingevoerd wordt, zullen de zuiver Nederlandsche Maatschappijen, die in Indië werken, onder tweeeërlei toezicht staan: één keer hier te lande, één keer (als buitenlandse onderneming) in Indië, en dit toezicht is van ongeijksoortigen aard!

Nu komt daarbij, dat geen onderneming haar bedrijf volkomen bevredigend in een „Hollandsche” en een „Indische” portefeuille kan splitsen. Er is toch een voortdurende wisselwerking; voortdurend verhuizen polissen van de eene portefeuille naar de andere. Voor geen enkele verzekering staat voor den geheelen duur van de verzekering vast, dat de premie altijd, hetzij in Holland, hetzij in Indië, geïncasseerd zal moeten worden, nog minder staat vast waar men t.z.t. om de uitkeering zal komen, hier of in Indië.

Het Indische Wets-ontwerp zal echter eischen, voor wat dan nader als „Indische-portefeuille” te definiëren is: depôt der reserve in Indië, van waarden, waarover men aldaar zal oordeelen of deze voldoende worden geacht of niet. Niet alleen zal men aldus de Nederlandsche ondernemingen toch ten deele dwingen tot een systeem van toezicht, dat men niet gewild heeft en als onjuist gekwalificeerd heeft, doch bovendien staat geenszins vast, dat de depôt-eisch in Indië eenigen redelijken zin heeft. Eerstens staat niet vast, dat men van de z.g. Indische portefeuille de uitkeering ook inderdaad in Indië zal moeten doen, vele uitkeeringen geschieden in Holland; het geld moet dan juist niet in Indië zijn. Vervolgens zal depôt in Indië onwillekeurig mede brengen — het toezicht in Indië zou dit zelfs kunnen eischen! — belegging in Indië, waartegen de in Holland gevestigde onderneming zéér afwijzend kan staan, en waartegenover ook de Nederlandsche Verzekeringskamer onder bepaalde omstandigheden afwijzend kan staan. Doch ook al belegt men niet in Indische waarden, reeds het hebben van een belangrijk depôt in Indië kan onder bepaalde omstandigheden of in bijzondere tijden een bezwaar zijn voor een onderneming wier hoofddirectie hier te lande zetelt. Het geïmmobiliseerd zijn van dergelijke vermogensbestanddeelen, is, gezien de groote afstand tusschen hier en Indië en het tijdroovende van overleg, een nadeel, dat men alléén in uiterste noodzaak zou mogen aanvaarden.

Uit dit alles blijkt hoe dwaas het is en tot hoe veelvuldige conflicten het aanleiding kan geven als zuiver Nederlandsche ondernemingen aan tweeeërlei toezicht onderworpen worden.¹⁾ Deze voorbeelden kunnen met vele andere aangevuld worden, bijv.: Indië kan een andere wijze van publicatie voorschrijven. In het oorspronkelijke Nederlandsche ontwerp was de publicatie tot in details in de Wet geregeld, daarop is critiek gevolgd, omdat verschillende Maatschappijen meenden, dat te veel gevraagd werd en de vragen niet geheel zonder zekere tendens waren, met het gevolg, dat de Kamer deze materie niet aandurfde, en de verplichte publicatie op vrijwel dezelfde wijze, doch nog uitvoe-

¹⁾ Men zou hieraan kunnen toevoegen, dat het even dwaas is, dat zuiver Indische ondernemingen als de Nillmij, aan tweeeërlei toezicht onderworpen zouden worden. Is het Indische toezicht eenmaal behoorlijk geregeld, dan behoeft zulk een onderneming ook niet nog eens als buitenlandse maatschappij aan het Nederlandsche toezicht onderworpen te worden.

riger, thans bij Kon. Besluit is geregeld. Hoewel nu Indië de Wet copieert, is er niet de minste garantie, dat men ook steeds de uitvoeringsbesluiten zal copieren.

Daarom is er maar één redelijke oplossing: voor in Nederland gevestigde ondernemingen zij er maar één toezicht: het toezicht van de Nederlandsche Verzekeringkamer. Alléén deze Kamer is in staat om de hier gevestigde onderneming afdoende te beoordeelen.

Bovendien is deze Kamer volledig in staat om het „Indische” bedrijf der Nederlandsche onderneming mede te beoordeelen.

Elke andere regeling is een bron van eindeloze conflicten en bovendien: aanleiding tot verspilling. Dubbel toezicht beteekent dubbele kosten. In dit opzicht is nog een tweede belangrijke aanmerking op de Indische plannen te maken: het Indische ontwerp voorziet in de creatie van een volledige Indische Verzekeringkamer. Als men weet hoe moeilijk het is geweest om in Nederland een werkelijk goed bezette Verzekeringkamer te creëren, dan weet men tevens, dat zulks in Indië niet lukken zal. Voor den beperkten arbeid, die daar te verrichten zal zijn, stellen eerste krachten zich niet beschikbaar. Neemt men echter genoeg met tweederangs-krachten, dan mist niet alleen het geheele instituut als zoodanig zijn beteekenis, doch dan is zeker de poort wagenwijd open gezet voor conflicten tusschen Hollandsche en Indische voorschriften.

Indië moet niettemin zijn toezicht op het levensverzekeringsbedrijf hebben en bij dit toezicht behoort een opperste autoriteit, doch deze autoriteit, deze „Verzekeringkamer”, dient praktisch een filiaal te zijn van de Nederlandsche kamer. Hier te lande is deze kamer goed bezet, men beschikt er over een steeds groeiende ervaring en men zal volkomen in staat zijn een Indisch filiaal te instrueeren. Van deze Indische organisatie kan de Nederl. Verzekeringkamer dan tevens gebruik maken, om, voor zoover dat noodig mocht zijn, rapporten te krijgen over de gestie der onder haar toezicht staande Nederl. ondernemingen in Indië. Aldus is een goed sluitend geheel te krijgen, zonder verspilling, zonder conflicten, zonder onnoodigen dubbelen arbeid. De Nederl. onderneming in Indië is dan niet een „buitenlandsche” maatschappij en omgekeerd zal bereikt kunnen worden, dat de Indische onderneming in Nederland geen „buitenlandsche” maatschappij is. Het goede en juiste principe van de Wet blijft dan zooveel mogelijk onaangetast.

Is dat praktisch bereikbaar? Het komt mij voor, dat het zelfs zeer eenvoudig bereikbaar is. Verreweg het eenvoudigste ware het aanbrengen van de noodige wijzigingen en aanvullingen in onze Nederl. Wet. Deze kunnen tot een minimum beperkt worden, daar men de eigenlijke regeling zelve in Indië kan bewerkstelligen door het daar gebruikelijke Kon. Besluit, dat dan echter niet meer een getrouwe copie der Nederl. Wet kan zijn, doch dat een nieuwe zelfstandige arbeid zal moeten worden, die men het best kan toevertrouwen, zoo men hiervoor niet meer een zelfde Commissie als vroeger wenscht te creëren, aan de Verzekeringkamer.

Acht men wetswijziging te lastig, dan moet men wel bedenken, dat de wetgevende macht in het moederland ook bij de Indische voorstellen moet medewerken: er dient wettelijk te worden vastgelegd, dat uitspraken van den Indischen rechter in deze materie (o.a. bij het stellen van maatschappijen onder de zogenoemde noodregeling) voor Nederland bindend zijn, evenals de Nederl. Wet dergelijke uitspraken bindend voor de Koloniën verklaart.

Het geheele Indische ontwerp, dat ten slotte een vrijwel klakkeloos copieren is geweest, heeft iets ondoordachts, iets niet ter zake kundigs. Zijn mijn inlichtingen juist, dan heeft men dit ontwerp op een

Indisch bureau bewerkt, zonder met het bedrijf vertrouwde personen of instellingen te raadplegen, of zoo zij al geraadpleegd zijn zonder hun raad op te volgen en zonder ook ruggespraak te houden met de ontwerpers of de uitvoerders van de Nederl. Wet.

Voor een wettelijke regeling, die aan een zeker bedrijf lasten zal opleggen en waaruit voor dit bedrijf voorschriften zullen voortvloeien, is dit ten eenenmale onverantwoordelijk. Hoe dit echter ook zij, men heeft het zich in elk geval in Indië wat al te gemakkelijk willen maken!

Dr. A. O. HOLWERDA.

DE WAARDE VAN HET GOUD.

I.

Nu de chaotische toestanden die op het gebied van het geldwezen tijdens en na den oorlog in verschillende landen geheerscht hebben, meer en meer tot het verleden beginnen te behooren, en het grootste gedeelte van de wereld, naar men mag aannemen, binnen afzienbaren tijd tot den gouden standaard zal zijn teruggekeerd, zal het beloop der goederenprijzen op den duur weder voor een belangrijk deel bepaald worden door de waarde van het goud. In verband daarmee is den laatsten tijd bij herhaling de vraag gesteld wat wij in de komende jaren van de stabiliteit der goudwaarde te verwachten hebben. De antwoorden die op deze vraag gegeven worden, schijnen over het algemeen niet veel goeds te beloven. In verschillende recente publicaties kan men lezen dat de waarde van het gele metaal in de komende jaren naar alle waarschijnlijkheid een voortdurende stijging vertoont zal. Daarentegen doen andere schrijvers het voorkomen alsof wij ons veeleer op een vrij aanzienlijke daling van de goudwaarde zouden hebben voor te bereiden. Tot op zekere hoogte staan deze twee opvattingen lijnrecht tegenover elkaar. Maar haar aanhangers reiken elkaar dan toch in zoover de hand dat zij allen een periode van sterk veranderende goudwaarde voorspellen. De volgende regelen hebben ten doel in het kort na te gaan of de kansen voor de waardevastheid van het goud inderdaad zoo slecht staan als men wellicht geneigd zou zijn hieruit op te maken, en of er geen reden is om de toekomst op dit stuk iets minder donker in te zien.

* * *

Evenals de waarde van andere goederen is ook de waarde van het goud afhankelijk van de verhouding (om het populair uit te drukken) tusschen vraag en aanbod. Men pleegt aan de erkenning van dit feit de opmerking toe te voegen, dat het goud daarbij in zooverre in een bijzondere positie verkeert, dat het, anders als de meeste goederen, door het gebruik in het algemeen niet tenietgaat, en dat dientengevolge het „aanbod” van goud niet alleen bepaald wordt door de loopende productie, maar daarnevens ook door den aanwezigen voorraad. Deze opmerking is slechts ten deele juist. Aangenomen kan worden dat de totale goudproductie van de ontdekking van Amerika tot het einde van 1926 ruim £ 4100 miljoen heeft belopen. Van dit bedrag is vermoedelijk iets meer dan de helft voor monetaire doeleinden in gebruik. In de industrie moet, naar men becijferd heeft, afgezien van de door Britsch-Indië opgenomen bedragen, tot op evengenoemd tijdstip een kleine £ 1400 miljoen verwerkt zijn; terwijl een bedrag van waarschijnlijk £ 550 miljoen à £ 600 miljoen in den loop der jaren geabsorbeerd is door Britsch-Indië. Een klein gedeelte van de totale productie is uiteraard door slijtage, scheepsrampen e.d. verloren gegaan. Van den nog aanwezigen voorraad speelt echter het in de industrie verwerkte en het door Britsch-Indië geabsorbeerde goud voor de bepaling van het „aanbod” praktisch geen rol. De ervaring heeft geleerd, dat dit goud slechts bij hooge uitzondering voor andere doeleinden beschikbaar komt, en dat de industrie zoowel als Britsch-Indië per saldo nagenoeg ieder jaar aanzien-

lijke bedragen aan nieuw goud tot zich trekken. Het „aanbod” van goud wordt dus feitelijk alleen gevormd door den *monetairen* voorraad, vermeerderd met de jaarlijksche productie. Het is zaak dit punt bij beschouwingen over de toekomstige goudwaarde in het oog te houden.

* * *

Hieronder volgt een overzicht van de jaarlijksche goudproductie sedert 1915 —

Totale goudproductie der wereld 1915—1925¹⁾
(In millioenen ponden sterling à 84 s. 11½ d. per ounce fijn)

Jaar	Bedrag	Jaar	Bedrag
1915	96.4	1921	68.0
1916	93.5	1922	65.5
1917	86.3	1923	75.5
1918	79.0	1924	81.0
1919	75.0	1925	81.0
1920	69.0		

Zoals uit deze tabel blijkt, heeft de goudproductie zich van 1916 tot 1922 in dalende richting bewogen, om gedurende de laatste jaren weder eenigszins te stijgen. Opmerking verdient dat het cijfer voor 1915 een record-cijfer was; gedurende de periode 1905—1914 bedroeg de productie gemiddeld £ 90 miljoen per jaar; van 1895 tot 1904 gemiddeld £ 56 miljoen; daarvoor nog aanmerkelijk minder. Het lage cijfer voor 1922 laat zich ten deele verklaren uit de staking onder de mijnwerkers aan den *Rand*, die in dat jaar plaats had. Voor 1926 wordt de productie op £ 82 miljoen getaxeerd; en het schijnt wel waarschijnlijk; dat zij zich, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, voorloopig ongeveer op het tegenwoordige niveau zal blijven bewegen. Mag men de deskundigen gelooven, dan is evenwel, voorzover momenteel te beoordeelen valt, na een vier- of vijftal jaren, hoofdzakelijk als gevolg van afnemende productiviteit der Transvaalsche vindplaatsen, weder een daling te verwachten, die echter in den eersten tijd wel binnen bescheiden grenzen zal blijven. Natuurlijk blijft het altijd mogelijk, dat in de toekomst nieuwe goudvelden of goedkooper productiemethoden ontdekt worden. Maar op het oogenblik schijnt hierop weinig uitzicht te bestaan, en in elk geval kan men met een dergelijke ontdekking, zolang zij niet gedaan is, bij becijferingen omtrent de toekomstige goudwaarde geen rekening houden. Zoals de zaken thans staan, schijnen wij dus wel te mogen aannemen, dat de goudproductie gedurende de eerstvolgende tien jaren (om ons daartoe te bepalen) gemiddeld £ 75 miljoen à £ 80 miljoen per jaar zal bedragen.

* * *

Over den omvang van de toekomstige vraag naar goud is het veel moeilijker zich een oordeel te vormen. Om de kwestie zoo scherp mogelijk te stellen willen wij de industriele vraag (afgezien van de absorptie door Britsch-Indië), de vraag van Britsch-Indië, en de vraag voor monetaire doeleinden elk afzonderlijk behandelen.

Men heeft berekend dat het gebruik van nieuw goud voor industriele doeleinden (afgezien van de door Britsch-Indië opgenomen bedragen) gedurende de periode 1915—1924 gemiddeld ongeveer £ 19 miljoen per jaar heeft beloopt. Voor den oorlog bedroeg het dooreengenomen iets meer, terwijl het een duidelijke tendens tot stijging vertoonde. De vermoedelijke jaargemiddelden voor de perioden 1895—1904 en 1905—1914 waren respectievelijk £ 17 miljoen en £ 23 miljoen.²⁾ Te verwachten is dat deze stijgende tendens

¹⁾ De cijfers zijn ontleend aan den *Annual Bullion Letter* van Samuel Montagu & Co. over 1926, blad. 8.

²⁾ Vgl. voor de evengenoemde cijfers het *Statement of evidence* van Joseph Kitchin voor de in 1925 ingestelde *Royal Commission on Indian Currency and Finance*, opgenomen in deel III van het rapport dier commissie (Londen 1926), blad. 519 e.v.

in de komende jaren opnieuw zal optreden; doch met het oog op de verarming, die de oorlog in verschillende landen teweeg gebracht heeft, mag worden aangenomen, dat zij in de naaste toekomst niet zoo sterk zal zijn als in het tijdvak 1895—1914. Wanneer wij derhalve het industriele gebruik van nieuw goud gedurende de komende tien jaren op gemiddeld £ 23 miljoen 's jaars taxeerden, zullen wij vermoedelijk wel niet al te ver van de waarheid zijn.

De goudvraag van Britsch-Indië is bekend om haar wisselvalligheid. Zij varieert met den economischen voorspoed van het land, neemt in jaren van rijke oogsten soms zeer groote afmetingen aan, en pleegt aan den anderen kant in magere jaren sterk terug te loopen. Over langere perioden berekend bewoog zij zich echter vóór den oorlog duidelijk in stijgende richting. Van gemiddeld £ 5 miljoen 's jaars gedurende de periode 1895—1904 klom zij tot gemiddeld £ 15 miljoen in de jaren 1905—1914. Als gevolg van de oorlogsomstandigheden kwam deze opgaande beweging tot staan, zonder evenwel voor een daling plaats te maken. In de periode 1915—1924 absorbeerde Britsch-Indië dooreengenomen eveneens £ 15 miljoen goud per jaar.¹⁾ Aangenomen kan worden dat ook hier de stijgende tendens uit de periode 1895—1914 zich in de naaste toekomst opnieuw voelbaar zal maken, in verband waarmede men voor de eerstvolgende tien jaren waarschijnlijk wel op een Britsch-Indische goudvraag van gemiddeld £ 20 miljoen à £ 25 miljoen 's jaars zal hebben te rekenen.

Uit het voorafgaande volgt dat er van de jaarlijksche goudproductie, nadat daaruit de vraag voor industriele doeleinden en de vraag van Britsch-Indië zullen zijn bevredigd, in de naaste toekomst vermoedelijk een bedrag van gemiddeld £ 30 miljoen à £ 35 miljoen 's jaars voor monetaire doeleinden zal overblijven. Het „aanbod” van goud voor monetair gebruik zal dus, naar zich laat aanzien, gedurende de eerstvolgende jaren bestaan uit:

(1) den aanwezigen monetairen goudvoorraad, die, zooals hierboven aangestipt, momenteel op iets meer dan £ 2050 miljoen kan worden gesteld; *plus*

(2) een jaarlijksch accres van dien voorraad ten bedrage van gemiddeld £ 30 miljoen à £ 35 miljoen.

Wat zal daartegenover de vermoedelijke vraag naar goud voor monetaire doeleinden zijn?

* * *

In het algemeen kan worden aangenomen dat de aanwas der bevolking en de daarmede gepaard gaande uitbreiding van productie, handel en verkeer, de strekking hebben om, zolang de gouden standaard bestaan blijft, de vraag naar goud voor monetaire doeleinden voortdurend te doen toenemen. In de halve eeuw, die aan het uitbreken van den oorlog voorafging, is deze vermeerdering van de monetaire goudvraag dan ook duidelijk waarneembaar; en het tempo waarin zij destijds plaats had, laat zich zonder veel moeite berekenen. Men heeft becijferd dat de totale monetaire goudvoorraad der wereld gedurende de periode 1851—1907 is toegenomen met gemiddeld 3,03 procent (samengestelde interest) per jaar. Aangezien de waarde van een kilogram goud in 1907 dezelfde was als in 1851, moeten de vraag naar en het aanbod van goud voor monetaire doeleinden gedurende dit tijdvak over het geheel genomen in evenwicht zijn geweest. Een jaarlijksche stijging van den totalen monetairen goudvoorraad met een bedrag, overeenkomende met 3,03 procent van dien voorraad bij het begin van elk jaar, was dus in de periode 1851—1907 juist voldoende om de vraag naar goud voor monetaire doeleinden bij voortdurende te bevredigen. Derhalve moet die vraag in de genoemde periode gemiddeld ook met 3,03 procent per jaar zijn toegenomen.²⁾

¹⁾ Vgl. Kitchin, t.a.p.

²⁾ Kitchin, t.a.p. De bekende Zweedsche hoogleeraar Cas-sel maakt een soortgelijke berekening en komt eveneens

Wanneer, zoals sommigen meenen, hieruit de gevolgtrekking moest worden gemaakt dat de vraag naar goud voor monetaire doeleinden in de komende jaren eveneens met ongeveer 3 procent 's jaars stijgen zal, zouden wij over het vermoedelijke beloop der goudwaarde niet lang meer behoeven te spreken. Bij een dergelijk accres van de monetaire goudvraag zou het voor het op peil blijven van de waarde van het goud noodzakelijk zijn dat in de naaste toekomst jaarlijks voor ruim £ 60 miljoen aan nieuw goud voor monetaire doeleinden beschikbaar kwam. Aangezien in werkelijkheid waarschijnlijk slechts de helft van dit bedrag beschikbaar zal komen, zou de vraag naar goud het aanbod permanent overtreffen, met het gevolg dat de goudwaarde voortdurend omhoog zou gaan.

Doch ik geloof dat men zóó niet mag redeneeren. De periode 1851—1907 is, in het algemeen gesproken, een periode geweest waarin met betrekking tot de vraag naar goud zeer bijzondere omstandigheden heerschten. Bij het begin van het tijdvak was Engeland feitelijk het eenige land van beteekenis dat den gouden standaard bezat. In bijna alle andere landen gold de zilveren of de dubbele standaard. Na 1870 veranderde dit en gedurende de volgende decennia ging de eene staat na den anderen formeel of *de facto* tot den gouden standaard over. In 1907 hadden bijna alle landen van beteekenis in een of anderen vorm den gouden standaard. China vormde het eenige groote gebied dat nog aan het zilver vasthield. In de overgrote meerderheid van de staten die gedurende dit tijdvak tot den gouden standaard overgingen, moesten de goud-reserves van den grond af worden opgebouwd. Bovendien ging het invoeren van den gouden standaard in verschillende landen gepaard met het in circulatie brengen van zeer aanzienlijke bedragen aan goudgeld. Wanneer men daarbij nu nog in aanmerking neemt dat bevolking, productie, handel en verkeer in de tweede helft der negentiende en het begin der twintigste eeuw zijn toegenomen in een tempo waarbij dat van den economischen vooruitgang der komende jaren naar alle waarschijnlijkheid wel aanmerkelijk ten achter zal blijven, dan behoeft het geen verder betoog dat de vermeerdering van de vraag naar goud voor monetaire doeleinden die dit alles destijds teweeg gebracht heeft, beschouwd moet worden als een ongewoon sterke vermeerdering, welke geen maatstaf kan zijn voor wat ons in de toekomst op dit stuk te wachten staat.

Om ons over den omvang der toekomstige monetaire goudvraag een oordeel te vormen moeten wij dan ook, naar het mij voorkomt, een anderen weg inslaan. Trachten wij ons in de eerste plaats rekenschap te geven van de mate waarin de wereld heden ten dage van goud voor monetaire doeleinden voorzien is.

(Slot volgt.)

A. M. DE JONG.

STORTEN VAN DE BESCHIKBARE GELDEN VAN DE RIJKSVERZEKERINGSBANK IN DE SCHATKIST.

Sedert eenigen tijd genieten de beleggingen van de Rijksverzekeringbank veel belangstelling en wordt de wenschelijkheid geuit, de gelden der R.V.B., die tot dekking van de in de toekomst te betalen uitkeeringen van de Bank belegd worden, in 't vervolg in de Schatkist te storten. De gelden zullen dan voor bestrijding van buitengewone uitgaven en het surplus voor amortisatie van staatsschuld gebezigd kunnen worden. De veronderstelling, dat de gelden der R.V.B. voor dekking van gewone uitgaven zouden dienen, kan m.i. blijven rusten.

tot een stijging van 3 procent per jaar. Cassel's becijferingen zijn echter niet op den monetair, maar op den *geheelen* goudvoorraad gebaseerd (monetair en niet-monetair goud te zamen). Vgl. o.a. zijn artikel *The Shortage of Gold* in het October-nummer 1926 van het kwartaalbericht van „Skandinaviska Kreditaktiebolaget”, zoomede zijn *Theoretische Sozialökonomie*, 3. Aufl. (Erlangen-Leipzig 1923), bladz. 422 e.v.

Het vermelde denkbeeld op zichzelf is, door zijn eenvoud, zeer aantrekkelijk. Wordt echter voldoende overdacht wat de consequenties zouden zijn? Hoe is op 't oogenblik de toestand; wat de amortisatie der staatsschuld betreft, ook zonder dat daartoe de gelden der R.V.B. gebezigd worden?

Uit de leeningsvoorwaarden der gedurende en na den oorlog gesloten staatsleeningen, vloeit de verplichting voort tot amortisatie van een bedrag van 1656 miljoen in de eerstvolgende 33 jaren. Hier wordt eenvoudigshalve een periode van 33 jaar genoemd, omdat aan het einde daarvan de leeningen 4 pCt. 1916; 4½ pCt. 1916; 4½ pCt. 1917; 5 pCt. 1918; 5 pCt. 1919 en 6 pCt. C 1923 in haar geheel afgelost zullen zijn. Van de 6 pCt. leeningen 1922 A en B en 1923 A en B, te zamen oorspronkelijk groot bijna ½ milliard, zal dan nog slechts ruim 200 miljoen over zijn; dat restant is weer 15 jaar later verdwenen.

In diezelfde 33 jaren wordt nog een bedrag, mogelijk ongeveer 400 miljoen, afgelost op de oude, van vóór den oorlog dateerende, schuld.

Binnen 33 jaren zal dus in totaal ongeveer 2 milliard, d.i. het overgrote deel der op 31 Dec. 1925 op pl.m. 2900 miljoen te stellen staatsschuld afgelost zijn.

Invloed van de zware amortisatie.

De amortisatie kan, voor de boven pari noteerende schuld, op eenvoudige wijze geschieden; men heeft voor de jaarlijksche uitloting slechts grotere bedragen beschikbaar te stellen dan volgens de leeningsplannen verplicht is.

Uitloting der beneden pari noteerende schuld zou niet rationeel zijn, immers men bekomt het gewenschte materiaal op goedkoopere wijze door aankoop ter beurze. Wij hebben hierbij in de eerste plaats op het oog de tegenwoordig 95 à 96 pCt. noteerende 4 pCt. Ned. 1916, al worden ook de 4½ pCt. Ned. 1916 en 1917 sedert eenigen tijd weer iets beneden pari genoteerd. De in totaal ca. 1000 miljoen tellende 2½ pCt., 3 pCt. en 3½ pCt. staatsschuld staat echter diep onder pari. Uitgezonderd 122 miljoen schuldbekentenissen aan toonder, bestaan voor die schuld bovendien geen uitlotingsplannen, Amortisatie zal hier dus, ook in de toekomst, slechts door aankoop ter beurze kunnen plaats vinden.

Het lijkt o.i. weinig twijfel, dat een amortisatie van pl.m. 2 milliard, d.i. ongeveer ⅔ van de geheele staatsschuld, in 33 jaar, een stijging van den koers dier schuld ten gevolge zal hebben in meerdere mate dan die van andere 1e klasse beleggingsfondsen en onafhankelijk van een mogelijk verdere daling van den algemeenen rentestand. De verplichte amortisatie, — ook al valt van tijd tot tijd een geheel afgeloste leening af, — betreft nl. jaarlijks zeer aanzienlijke bedragen, die nog vermeederen, voor zoover de amortisatie door de vrijgekomen rente toeneemt, terwijl het beschikbare materiaal steeds afneemt. Bij beleggers, wier stukken uitloten, bestaat verder een tendentie de uitgelote stukken door een soortgelijk fonds te vervangen.

Voor zoover de amortisatie door uitloting plaats vindt, zal die stijging, voor de boven pari noteerende schuld, matig kunnen blijven. De invloed der amortisatie zal echter steeds groter worden voor de beneden pari staande schuld, — (op 't oogenblik een bedrag van ruim 1100 miljoen, niet medegerekend de 680 miljoen, die slechts weinig onder pari staan) — te meer waar de zware uitloting de boven pari genoteerde schuld voor houders van uitgelote stukken weinig aantrekkelijk maakt, — verlies van het verschil boven den parikoers, — zoodat te verwachten is, dat de vraag naar de beneden pari noteerende, in hoofdzaak niet-uitlotende, staatsschuld, en daarmee ook de koersstijging van deze, meer en meer zal toenemen.

Aan die stijging is, wat den invloed van aankopen van particulieren betreft, een grens, omdat bij te veel stijging de herbeleggingsvraag zich op andere objec-

ten zal richten. Wat de amortisatievraag aangaat, is aan de stijging voorloopig geen grens.

Men houde nog in 't oog, dat een belangrijk deel der oudere schuld, blijkens het „Algemeen Verslag, ingevolge art. 69 van het Grootboek-besluit 1913, van den stand der Staatsschuld op 31 December 1925"; buiten het gewone verkeer is.

Volgens genoemd verslag bevond zich van de 2½ pCt. staatsschuld, in totaal 540 millioen, het grootste deel in het bezit van rijksinstellingen, van provinciën en gemeenten, van instellingen van weldadigheid en van kerkelijken aard enz. van minderjarige en onder curateele gestelde personen, enz., enz.; van dat deel kan een bedrag van 350 à 400 millioen geacht worden buiten het gewone verkeer of in beperkte mate in het verkeer te zijn. Slechts een bedrag van 100 à 150 millioen kan beschouwd worden in het gewone verkeer te zijn. De veronderstelling lijkt dus niet te gewaagd, dat een belangrijk deel der 2½ pCt. staatsschuld niet verhandeld wordt, en, zelfs bij zeer aanzienlijke stijging; ten gevolge van de zware amortisatie, niet te koop zal zijn.

Bij de 3 pCt. staatsschuld, groot 311 millioen, vindt men een soortgelijken toestand; in meer of mindere mate vastgelegd of in beperkt verkeer 150 à 200 millioen en in het gewone verkeer 100 à 150 millioen.

De bijna 25 millioen tellende 3½ pCt. staatsschuld is vrijwel geheel buiten het gewone verkeer.

Indien nu een groot deel van de bij de R.V.B. voor reserveering bestemde gelden eveneens voor amortisatie van staatsschuld zouden besteed worden, zal, zolang die gelden hun bestemming vinden in hogere uitloting van de boven pari noteerende staatsschuld, de invloed ervan, naar zich laat aanzien, wel merkbaar zijn, maar toch binnen zekere grenzen blijven. Zoodra echter de uitlootbare schuld zal zijn afgelost, is, wat koersstijging betreft, het hek van den dam. De aanzienlijke, jaarlijks ter beurze aan te koopen bedragen zullen slechts tegen oplopende koersen losgemaakt kunnen worden. De houders der beneden pari noteerende schuld zullen tot zekere hoogte het heft in handen hebben, de Schatkist zal betalen, wat de houders dier schuld zullen vragen en de verliezen zullen aanzienlijk zijn. Onder verliezen worden hier verstaan de bedragen, die meer betaald zullen moeten worden dan zonder de bedoelde onnatuurlijke koersstijging noodig zou zijn geweest. Een hogere koers van 1‰ (één per mille) maakt op 10 millioen reeds een nadeelig verschil van f 100.000. Het gaat echter niet om een koersverschil van 1‰, maar om veel grotere verschillen en niet om een bedrag van 10 millioen 's jaars, maar om veel grotere bedragen.

Men zou hiertegen kunnen aanvoeren, dat de, ten gevolge van onnatuurlijk hoge koersen te veel betaalde bedragen, geen verlies vormen, immers die bedragen worden ontvangen door menschen, die mogelijk voorheen bij inschrijving nog hogere koersen besteedden.

Afgezien hiervan, dat de oorspronkelijke inschrijvers en de tegenwoordige houders van staatsschuld veelal niet dezelfde personen zullen zijn, kan het in beginsel niet juist worden geacht den houders van staatsschuld een voorheen mogelijk geleden kapitaalverlies te vergoeden uit de verzekeringspremiën, die de werkgevers ten behoeve van hun werknemers opbrengen.

Hét komt mij voor, dat in een periode, waarin, als gevolg van de zeer zware amortisatie, reusachtige bedragen staatsschuld, in het bezit van particuliere beleggers, zullen vrijkomen en herbelegging zoeken, het algemeen belang niet kan meebrengen, dat op datzelfde terrein voor de gelden der R.V.B. een bestemming wordt gezocht, indien die gelden zeer groote bedragen zouden vormen; integendeel, er zou dan m.i. meer aanleiding bestaan de gelden der R.V.B. zoo mogelijk van dat terrein verwijderd te houden.

Provisie en kosten van den beleggingsdienst.

Tegenover de geschetste nadeelen staan ook voordeelen, nl. kosten- en provisiebesparing. Dat lijkt echter meer dan het is. Voor zoover de R.V.B. haar gelden belegt in den vorm van het overnemen van leeningen, het plaatsen van gelden op hypotheek en het overnemen van pandbrieven, — d.i. een zeer groot deel van haar beleggingen, — vindt geenerlei provisiebetalings plaats, terwijl voor directe amortisatieaankopen van de Schatkist ter beurze, evenzeer als voor beleggingsaankopen van de R.V.B., provisie verschuldigd is.

De R.V.B. belegt haar gelden op de wijze, die haar het voordeeligst is en kan dus geacht worden geen aankopen ter beurze te verrichten, m.a.w. geen provisie te betalen, als dat niet het beste voor haar uitkomt.

En wat de gewone kosten van den beleggingsdienst betreft? Gesteld, dat de belegging bij den bestaanden toestand slechts 1‰ (één per mille) voordeliger zou zijn, dan bij storting van de gelden der R.V.B. in 's lands kas, dan zouden die kosten reeds lang gedekt zijn. Het gaat echter niet om een voordeel van 1‰, maar, zooals hiervoor reeds aangestipt, op den duur om veel meer, om percenten, d.z. honderd duizenden guldens 's jaars.

Verhouding van de gelden der R.V.B., die voor amortisatie beschikbaar zouden komen; tot de toekomstige leeningsbehoeften.

Bij de gegeven beschouwingen is er van uitgegaan, dat de voor amortisatie te bestemmen gelden der R.V.B. jaarlijks een aanzienlijk bedrag zullen vormen, m.a.w. dat de door de Regeering voor buitengewone uitgaven benooidigde gelden belangrijk minder zullen zijn dan de beschikbare gelden van de R.V.B. Men tast, wat dit laatste betreft, natuurlijk in het duister.

Waar intusschen, voor een schatting van de in de toekomst door de Regeering voor buitengewone uitgaven benooidigde gelden, elke andere maatstaf ontbreekt, is het eenigszins aangewezen met de ervaring in het verleden te rade te gaan. Men neme daarom de toeneming van de staatsschuld in normale tijden in beschouwing, feitelijk het bedrag der uitgaven, waarvoor geleend werd, verminderd met de amortisatie op de staatsschuld in dezelfde periode. Waar die amortisatie in de eerste plaats geschiedt uit de daartoe volgens de reeds bestaande wétten bestemde gelden en die amortisatie ook nu plaats vindt, vindt men in de toeneming van de staatsschuld in het verleden een maatstaf, zij het een eenigszins gebrekkigen maatstaf, voor het bedrag, tot hetwelk mogelijk de gelden der R.V.B., voor het bestrijden van buitengewone uitgaven, een nuttig gebruik zouden kunnen vinden.

De toeneming van de staatsschuld was tot nu toe in normale tijden vrij gering, in de 45-jarige periode 1869 tot 1914, nog geen 200 millioen, nl. 957 tot 1140 millioen. Die toeneming — 20 pCt. — is, in verhouding, zelfs belangrijk minder dan de 80 pCt. bedragende vermeerdering van de bevolking in diezelfde periode, nl. van pl.m. 3½ millioen in 1869 tot pl.m. 6¼ millioen in 1914.

Hoe staat het nu met de grootte van de door de R.V.B. te beleggen bedragen?

Het Ongevallenfonds, met een belegd vermogen op 31 December jl. van ca. 33 millioen, kan buiten beschouwing blijven; de aanwas is slechts gering.

Van het Landbouwongevallenfonds zullen de beleggingen slechts onbeteekenend kunnen zijn.

Het Ouderdomsfonds heeft evenmin geld te beleggen. Op 31 Dec. jl. had het een schuld van ca. 163 millioen aan het Invaliditeitsfonds, welke schuld voorloopig iets zal toenemen en nog zeer vele jaren zullen verlopen voor die schuld gedelgd zal zijn uit de jaarlijks aan het Ouderdomsfonds uit te keeren rijksbijdrage, groot 31,6 millioen.

Blijft het Invaliditeitsfonds, waarvan het belegd

vermogen op 31 December jl. ca. 178 miljoen bedroeg; in dit bedrag bevinden zich de leeningen ten bate van de Volksgezondheid, gesloten onder garantie van het Rijk, provinciën of gemeenten, welke leeningen in hoofdzaak besteed werden voor volkshuisvesting, t.b.c.-verpleging en drinkwatervoorziening te platten lande, en in totaal 11 miljoen bedragen, d.i. ca. 6 pCt. van het totaal der beleggingen. Zooals de toestand zich naar de laatste berekeningen laat aanzien, zal de R.V.B. in de eerstvolgende 10 jaren bedragen te beleggen hebben, die van ca. 27 miljoen in 1927 tot ca. 50 miljoen in 1936 zullen opklimmen, in totaal mogelijk 397 miljoen, voor een groot deel bestaande uit rente op beleggingen.

Dit laatste, in 10 jaren tijd te beleggen bedrag is veel grooter dan in vroegere jaren, onder normale omstandigheden, de geheele toeneming van de staatschuld in een 45-jarige periode bedroeg. Tot zekere hoogte is daaruit af te leiden, dat, — worden de gelden der R.V.B. ter beschikking van de Schatkist gesteld — slechts een bescheiden deel ter bestrijding van buitengewone uitgaven zal kunnen dienen, dus het grootste slechts in amortisatie van staatschuld een bestemming zal kunnen vinden. De gevolgen daarvan, wat koersstijging der staatschuld en de daaruit voortvloeiende verliezen betreft, zijn reeds in het licht gesteld.

Tegen deze beschouwing zou zijn aan te voeren, dat de leeningsbehoeften in de toekomst vermoedelijk grooter zullen worden dan zij in de laatste tientallen jaren vóór den oorlog waren. In dat geval zouden de gelden van de R.V.B. in geringere mate, dan hiervoor verondersteld werd, voor amortisatie behoeven besteed te worden, en zouden dus ook de verwachte verliezen minder groot zijn. Van belang zou dat echter slechts zijn bij een buitengewone toeneming van de leeningsbehoeften van den Staat. Is die echter te verwachten en mag men op zulke onzekere vooruitzichten de bestaande financiering der sociale verzekering omverwerpen?

Intusschen zijn er, wat de vermoedelijke toekomstige leeningsbehoeften van den Staat betreft, ook goede argumenten voor een tegengestelde verwachting aan te voeren. Er staan, naar ik vernam, nog voor ruim 690 miljoen gulden voorschotten ten behoeve van de volkshuisvesting uit. De leeningsbehoeften van den Staat verminderen met het bedrag der terugontvangen voorschotten; mogelijk zullen daaruit de leeningsbehoeften van den Staat voor een groot deel gedekt kunnen worden.

Hieruit volgt de waarschijnlijkheid, dat, ook al zouden de leeningsbehoeften van den Staat in de toekomst grooter zijn, dan zij voorheen in normale omstandigheden waren, de gelden van de R.V.B., over een langdurige periode gerekend, slechts voor een bescheiden deel, voor dekking van die leeningsbehoeften gebezigd zullen kunnen worden, m.a.w. die gelden zullen voor het grootste deel slechts voor amortisatieaankopen te gebruiken zijn, met de reeds besproken onnatuurlijke koersstijging van de staatschuld tot gevolg.

(Het terugontvangen van de ca. 140 miljoen dragende kasvoorschotten aan het buitenland kan buiten beschouwing blijven, in verband met het daartegenover uitgegeven schatkistpapier).

Vershil tusschen de uitvoering van amortisatieaankopen en de beleggingsactie der R.V.B.

Afgezien van de koersstijging door de zeer groote vraag op zichzelf, leidt de beleggingsactie der R.V.B. in mindere mate tot opdrijving van koersen dan amortisatieaankopen. Een zeer groot deel van de belegging der R.V.B. vindt nl. buiten de Beurs plaats, in den vorm van het overnemen van leeningen, het sluiten van hypotheeken en het direct van hypotheekbanken overnemen van pandbrieven, maar ook bij belegging ter beurse kunnen de aankopen der R.V.B.

voordeeliger dan de amortisatieaankopen geschieden.

De beleggingsactie ter beurse der R.V.B. strekt zich nl. niet alleen uit tot staatschuld, maar ook tot de talloze spoorweg-, gemeente- en provinciale obligatiën, zoomede tot Indische schuld, terwijl die beleggingsactie vrijwel onafgebroken van 1 Januari tot 31 December plaats vindt, doch tevens van tijd tot tijd, op onregelmatige wijze tot een minimum beperkt wordt, bijv. wanneer groote bedragen te betalen zijn voor op enkele schuldbekentenis overgenomen leeningen, voor overgenomen pandbrieven of om andere redenen.

Het wordt daardoor voor de Beurs, zoo niet geheel onmogelijk, dan toch veel moeilijker met de aankopen der R.V.B. ten nadeele van deze rekening te houden, dan ten opzichte van amortisatieaankopen door de Schatkist het geval is, aangezien laatstgenoemde aankopen — er nog van afgezien, dat het daarbij om veel grootere bedragen gaat — zich tot een zeer beperkt aantal fondsen bepalen, terwijl de noodzaak om die aankopen te verrichten aan de Beurs bekend is; de Beurs kan daarmede rekening houden door de koersen der aan te koopen fondsen op te zetten.

Terwijl dus de R.V.B. in 't algemeen ter beurse niet meer dan de algemeen gangbare koersen zal betalen, zullen aanzienlijke aankopen van de Schatkist, ten gevolge van haar eenzijdig karakter, in 't algemeen de koersen opzetten; het verschil kan belangrijk zijn.

Tegenover het nadeel van de kunstmatige stijging der koersen van de staatschuld is als voordeel aan te voeren de mogelijkheid tegen voordeelige koersen nieuwe staatsleeningen te plaatsen. Toegegeven moet worden, dat daarin voordeel zou kunnen schuilen; dat voordeel moet evenwel belangrijk kleiner dan het geschatte nadeel zijn, waar de tegen onvoordeelige koersen aan te koopen bedragen naar een m.i. voor de hand liggende verwachting, veel grooter zullen zijn, dan het bedrag der tegen voordeelige koersen te plaatsen nieuwe leeningen.

Een verschil nog tusschen den tegenwoordigen toestand en dien, waarbij ook de gelden van de R.V.B. in hoofdzaak voor amortisatie zouden gebezigd worden, is, dat bij de tegenwoordige regelingen de amortisatie in den loop der jaren minder wordt, omdat de oorlogs- en na-oorlogsleeningen, als gevolg van algeheele aflossing, successievelijk afvallen. Eerst na een zeer groot aantal jaren zal dus — buiten de amortisatie van nieuw te vormen schuld — de aflossing uitsluitend, of in hoofdzaak, tot de vóór-oorlogsschuld beperkt behoeven te worden, gesteld dat ooit zoo'n tijd zou aanbreken.

Zoodra echter ook de gelden, of een groot deel der gelden van het Invaliditeitsfonds voor amortisatie moeten gebezigd worden, zal het jaarlijks te amortiseeren bedrag niet alleen belangrijk toenemen, met de daaraan verbonden onnatuurlijke koersstijging, maar zal ook zeer veel vroeger het tijdstip aanbreken, waarop de Schatkist, bij gebrek aan uitlootbaar materiaal (als zoodanig is eventueel ook beneden pari staande schuld te beschouwen), zich uitsluitend of in hoofdzaak tot aankoop ter beurse van de 2½ pCt., de 3 pCt. en de 3½ pCt. schuld zal moeten bepalen. Wanneer het ooit zoover mocht komen, kan de daarvan te verwachten koersstijging voor de Schatkist buitengewoon kostbaar worden.

De geschatte, als mogelijk veronderstelde gang van zaken in de toekomst, leidt tot consequenties, die wegens de groote kostbaarheid niet te aanvaarden zijn; echter ook de practische mogelijkheid is, naar mij voorkomt, uitgesloten. Over ca. 80 jaar — in den evenwichtstoestand — zal nl. het Invaliditeitsfonds mogelijk niet ver van 2 milliard zijn, dat is meer dan het totaal van het restant staatschuld, volgens de reeds gegeven beschouwingen.

Amortisatie door het uitlokken van aanbiedingen bij inschrijving bleef hier buiten beschouwing. Dit

kan n.l. waar het jaarlijks om zeer groote bedragen gaat, geen methode zijn om een financieel stelsel op te bouwen. Wél kan men aanbiedingen uitlokken; maar men is nooit verzekerd, in voldoende mate aanbiedingen te zullen ontvangen.

Stoornis op de beleggingsmarkt.

De gegeven beschouwingen leiden tot de conclusie, dat vervanging van de tegenwoordig betrekkelijk veelzijdige beleggingen van de R.V.B., door belegging uitsluitend in staatschuld, en daarop komt het amortiseren van staatschuld met de gelden van de R.V.B. feitelijk neer, zeer kostbaar zou zijn en stoornis op de beleggingsmarkt veroorzaken. Het is echter gewenscht, dat de R.V.B. zoo min mogelijk stoornis geeft. De geweldige amortisatie van staatschuld zal, ook zonder de gelden van de R.V.B. daartoe te bezigen, voor particuliere beleggers niet zonder bezwaar zijn. Die bezwaren moeten niet onnoodig verhoogd worden, m.a.w. de R.V.B. moet in 't vervolg niet zonder noodzaak het terrein der staatschuld betreden. Zoals de toestand zich nu laat aanzien, beperke zij zich tot het zoo noodig overnemen van nieuwe leeningen en medewerking bij de conversies van staatschuld.

Hoe veelzijdiger de beleggingen van de R.V.B., hoe minder voelbaar haar beleggingswerkzaamheid. Men maakt zich van de gevolgen van die werkzaamheid dikwijls een overdreven voorstelling. Men denkt aan het in den evenwichtstoestand ca 2 milliard bedragende — (in hoofdzaak uit rente op beleggingen opgebouwd) — vermogen van het Invaliditeitsfonds, doch verliest uit het oog, dat die toestand eerst over een kleine eeuw bereikt zal worden, wanneer het nationaal vermogen natuurlijk zeer veel grooter en de bevolking veel talrijker dan tegenwoordig zal zijn. Het jaarlijks te beleggen bedrag is op zich zelf niet zoo buitengewoon, dat daarvan op de beleggingsmarkt storende invloeden van belang zouden behoeven uit te gaan, vooropgesteld een veelzijdige belegging en een deugdelijke organisatie van den beleggingsdienst.

Die organisatie zal bij het uitvoeren van de voorstellen der Commissie van Vuuren belangrijk verbeteren. Het in het leven roepen van een onafhankelijk orgaan, samen te stellen uit de eersten in het Land op financieel en economisch gebied, met eenige leden van de Directie der Nederl. Bank als kern, geeft een vrijwel afdoende waarborg voor een uitnemend financieel beleid, te meer waar de mogelijkheid van inmenging van de Regeering vrijwel uitgeschakeld wordt; het door de genoemde Commissie voorgestelde orgaan is n.l. gedacht in hoogste ressort te zullen beslissen, terwijl bovendien voor bepaalde besluiten eenparigheid van stemmen vereischt zal zijn.

Een veelzijdige belegging zal mede kunnen bevorderen, dat de aan de verschillende deelen van de bevolking door premiebetaling onttrokken gelden weer in verschillende richtingen terugvloeien.

Andere consequenties.

Als de Staat de door de werkgevers voor een bepaald doel betaalde gelden zou bezigen voor het aflossen van zijn eigen schuld, waarom zou dan van de gelden van het Pensioenfonds, — eventueel ook van de Rijkspostspaarbank — niet hetzelfde gebruik gemaakt worden? Waar het belegd vermogen van het Pensioenfonds naar het schijnt, bestemd is tot een bedrag van honderden millioenen aan te groeien, — het belegd vermogen der Rijkspostspaarbank nadert nu reeds de 400 millioenen, — behoeven de consequenties niet in het licht gesteld te worden.

De vraag is niet vreemder dan de veronderstelling, dat de Staat op de gelden van de R.V.B. beslag zou leggen, immers van elk dier instellingen zijn de uitkeeringen door den Staat gegarandeerd en in elk dier gevallen zouden dezelfde motieven aangevoerd kunnen worden. Bovendien zijn de gelden van het Pensioenfonds voor een zeer groot deel uit de Schatkist afkomstig, terwijl het Invaliditeitsfonds in den even-

wichtstoestand geheel uit premien en rente — in hoofdzaak rente — zal zijn opgebouwd.

Het argument, dat ook de te beleggen gelden van de R.V.B. voor een deel voortkomen uit de bijdragen van den Staat, gaat m.i. niet op, immers van de Rijksbijdrage aan het Ouderdomsfonds wordt niets belegd, het geheele bedrag strekt tot aflossing van de schuld van het Ouderdomsfonds aan het Invaliditeitsfonds en, wat de rijksbijdrage aan het laatste fonds betreft, is het gewrongen van belegging te spreken. Het totaal der rijksbijdragen aan het Invaliditeitsfonds tot 31 Dec. 1925 bedraagt n.l. 107,01 millioenen, dat is belangrijk minder zelfs, dan het op dien datum, ten behoeve van de uitbetaling der „Ouderdoms”-renten door het Invaliditeitsfonds aan het Ouderdomsfonds verstrekte voorschot groot ca. 163 millioenen. Zelfs zijn de rijksbijdragen aan het Invaliditeitsfonds voorloopig belangrijk minder dan de bedragen der jaarlijks uit te keeren „Invaliditeits”-renten, — rijksbijdrage 11,4 millioenen in 1927, vervolgens oplopend tot 17,6 millioenen in 1929 en volgende jaren, — terwijl de invaliditeitsrenten naar schatting in de eerstvolgende 10 jaren zullen oploopen van ca. 15,1 millioenen in 1927 tot ca. 31,8 millioenen in 1936. Lang nadat de menschen, te wier behoeve het Rijk een bijdrage aan het Invaliditeitsfonds uitkeert, overleden zullen zijn, zal nog die nu nog gedurende 67 jaren te ontvangen bijdrage noodig zijn om de schuld van den Staat aan het Invaliditeitsfonds te delgen.

Bij velen bestaat een gevoel van onbehagen, dat jaarlijks, in een periode van hoogen belastingdruk, een zeer groot bedrag aan rijksbijdragen, — in 1927 43 millioenen, over enkele jaren 49,2 millioenen, — aan de R.V.B. wordt uitgekeerd, terwijl tegelijkertijd die instelling een aanzienlijk bedrag belegt. De te beleggen gelden houden echter al heel weinig verband met de belastingen, noodig om die rijksbijdragen uit te keeren. De te beleggen gelden betreffen n.l. vrijwel uitsluitend de door de werkgevers ten behoeve van hun werknemers betaalde verzekeringspremiën, die uiteraard in hoofdzaak gereserveerd behooren te worden, terwijl de belastingen, voor zoover noodig tot dekking der bewuste rijksbijdragen, gevolg zijn van de vrijgevigheid van den wetgever in 1919, toen aan verschillende categorieën van menschen ver strekkende rechten op uitkeering werden verleend, zonder dat daardoor te voren door, of ten behoeve van, de bevoorrechten een tegenprestatie was verleend. Daarvoor moeten nu de belastingplichtigen opkomen, niettegenstaande, zoals reeds aangestipt, de uit vermelde vrijgevigheid voortspuitende lasten reeds voor een groot deel naar de toekomst verschoven zijn en nog betaald zullen moeten worden, wanneer de bevoorrechten voor het meerendeel reeds lang overleden zullen zijn.

Belangen der verzekerden.

Het is m.i. ook om andere, dan de reeds genoemde, redenen geen gelukkig denkbeeld om de gelden der R.V.B. voor doeleinden, aan te wenden, afwijkend van die, waarvoor zij worden bijééngebracht.

Het doel, waarmee het Invaliditeitsfonds werd ingesteld, zal n.l. minder goed verzekerd zijn, indien de gelden, welke noodig zullen zijn, om in de toekomst tot geweldige bedragen de dan betaalbaar wordende renten uit te keeren, niet lang te voren op zijde zouden zijn gelegd en afgescheiden gehouden van het staatsvermogen.

De juistheid van dit inzicht is moeilijk te bewijzen. Het lijkt m.i. echter weinig twijfel, dat in den evenwichtstoestand van het Invaliditeitsfonds, wanneer jaarlijks, voor de betaling van ca. 127 millioenen invaliditeitsrenten, geput zou moeten worden tot een bedrag van ca. 85 millioenen uit belastinggelden en ca. 42 millioenen uit premien, — of uit een geringer bedrag belastinggelden, doch een hooger bedrag premien, — die renten minder goed verzekerd zijn, dan wanneer de middelen in hoofdzaak uit de renteopbrengst van een

speciaal daartoe bijéén gebracht en afzonderlijk beheerd fonds voortkomen.

Samenwerking tusschen Schatkist en R.V.B.

Op grond van de gegeven overwegingen moet m.i. het denkbeeld om de voor belegging bestemde gelden der R.V.B. in de Schatkist te storten, verworpen worden; dat neemt echter niet weg, dat samenwerking tusschen Schatkist en R.V.B. in beider belang kan zijn. Het Invaliditeitsfonds belegt, — in hoofdzaak door aankoop ter beurze, — een deel van zijn gelden in staatsobligatiën. Meer rationeel zou zijn, indien het Invaliditeitsfonds, zooals in het verleden trouwens ook reeds plaats vond, direct van den Staat tegen de normale rente schuld zou overnemen en bij de komende conversies van staatsschuld krachtige medewerking verleenen. In het begin van 1928 komt reeds de 6 pCt. Ned. 1923, ten bedrage per saldo van ca. 180 miljoen gulden, voor conversie in aanmerking, een bedrag zoo geweldig groot, dat krachtige medewerking van de beleggende rijksinstellingen niet onwelkom kan zijn, terwijl daardoor tevens, zooals de toestand zich nu laat aanzien, het belang van het Invaliditeitsfonds meer gediend zou worden dan door het, in deze omstandigheden weinig rationeële, aankopen van staatsobligatiën ter beurze.

Een samenwerking in den aangegeven zin zal tot een economisch beheer van de gelden der R.V.B. kunnen bijdragen, zal ook de belangen van de Schatkist dienen en die van het belegend publiek niet schaden, terwijl tevens geen gevaar ontstaat voor te ruime middelen der Schatkist, zooals onvermijdelijk uit het storten van „alle” beschikbare middelen der R.V.B. in de Schatkist moet voortvloeien. Een ruimte van geld nl., grooter dan noodig is voor het bestrijden van de buitengewone uitgaven en die tot het amortiseeren van staatsschuld leidt, tegen hoogere dan, in verband met den algemeenen rentestand, normale koersen, zal de neiging tot het uitzetten der staatsuitgaven versterken, zal eveneens de neiging vergrooten, om gewone uitgaven als buitengewone te beschouwen en zal aanleiding zijn het ook overigens niet zoo nauw te nemen met de eischen van voorzichtig financieel beleid. In het licht o.a. van de ervaring der na oorlogsjaren lijkt een dergelijke toestand niet zeer gelukkig. De toenmalige, niettegenstaande de duurte van het geld, groote vrijgevigheid van den Wetgever, waaruit voor de belastingbetalers nog gedurende tientallen jaren zware lasten voortvloeien, doen voor de toekomst niet veel goeds verwachten, wanneer de Schatkist in staat zou zijn aan allerlei wenschen te voldoen, zelfs zonder dat het den belastingbetalers voorloopig veel zou kosten. Men vermene daarom de door de werkgevers opgebrachte verzekeringspremiën niet met de algemeene geldmiddelen van den Staat.

J. J. KORNDORFFER.

HET SCHELDEBEHEER IN HET BELGISCH TRACTAAT EN ONZE GRONDWET.

In het vorig nummer van dit weekblad trachtten wij aan te toonen, dat de bepalingen in het Belgisch tractaat over het Scheldebeheer niet in strijd zijn met de grondwet en dat, zoo die strijd wel bestond, dit op zichzelf beschouwd geen argument kon zijn tegen hetgeen het verdrag voorstelt inzake het Scheldebeheer; dat dus de tractatueele regeling uitsluitend op hare eigen mérites beoordeeld moest worden. De opmerkingen, die de Nieuwe Rotterdamse Courant hiertegen heeft gemaakt in haar avondblad van 11 dezer, geven ons nu nog aanleiding tot het volgende.

Blijkbaar heeft de Nieuwe Rotterdamse Courant er geen bezwaar tegen, dat, zoo de grondwet iets opdraagt aan den wetgever, het daarvoor in aanmerking komende deel der materie bij tractaat wordt geregeld. Als dus art. 190 der grondwet het waterstaatsbestuur ter regeling opdraagt aan den wetgever, vindt dus ook de Nieuwe Rotterdamse Courant blijkbaar goed, dat

dit voor het Scheldebeheer geschiedt bij tractaat. Maar wat de Nieuwe Rotterdamse Courant niet goed vindt, is, dat de wettelijke resp. tractatueele regeling raakt aan het absolute koninklijke recht van oppertoezicht over alles wat den waterstaat betreft. Deze meening nu heeft, zouden wij zeggen, reeds dadelijk een sterk vermoeden tegen zich, wanneer men slechts bedenkt, dat het juist een der zeer kenmerkende dingen in onze staatsrechtelijke ontwikkeling is, dat de uitwerking van oorspronkelijk als absoluut gevoelde en ook werkende koninklijke bevoegdheden „in velerlei richting gebracht is onder de heerschappij der wet”, gelijk Struycken het eens heeft uitgedrukt. Zou dat bij het oppertoezicht over den waterstaat anders zijn? Over die vraag moge, gelijk wij herinnerden, bij de grondwetsherziening van 1887 verschil van meening mogelijk zijn geweest, maar sedert heeft de ontwikkeling van onze waterstaatswetgeving en dit volkomen in overeenstemming met onze staatsrechtelijke evolutie over de geheele linie, zich zonder eenigen twijfel aangesloten aan hetgeen de grondwetscommissie van 1883 met zoovele woorden in de grondwet wilde zeggen, dat nl. zoowel de omvang als de werking van het oppertoezicht zou worden geregeld bij de wet. Tegen ons beroep op art. 19 der waterstaatswet 1900, zooals dit artikel in 1917 is gewijzigd, voert de Nieuwe Rotterdamse Courant nu aan, dat de omvang van hetgeen het voorgestelde Scheldebeheer aan het koninklijk oppertoezicht onttrekt, veel grooter en belangrijker is dan hetgeen volgens het genoemde art. 19 niet voor beroep op de Kroon vatbaar is. Wij spreken dit laatste geenszins tegen; maar begrijpt de Nieuwe Rotterdamse Courant dan niet, dat dit niet het punt is, waarom het gaat? De beslissende vraag is uitsluitend deze, of het grondwettelijk oppertoezicht absoluut is dan wel in zijnen omvang mag beperkt worden; en waar nu de interpretatie door onzen eigen wetgever antwoordt in laatstgenoemden zin, vervalt daarmee tevens het argument tegen het voorgestelde Scheldebeheer, dat ontleend is aan strijd met de grondwet, en komt de vraag der aannemelijkheid van het verdrag op dit stuk weer op het terrein, waarheen wij haar terugwezen, nl. op het terrein der eigen mérites van het verdrag. Bij de beoordeeling dezer mérites kan natuurlijk ook eene rol spelen de door de Nieuwe Rotterdamse Courant gestelde vraag, of het goed is het koninklijk oppertoezicht, waarvoor een minister verantwoordelijk is tegenover de Staten-Generaal, te vervangen in laatste instantie door eene arbitrale uitspraak, waarvoor geene verantwoordelijkheid jegens het Parlement bestaat. Hierbij bedenke men echter vooreerst, dat wanneer men zich, op *welk gebied ook*, aan internationale arbitrage onderwerpt, dit medebrengt onderwerping bij voorbaat aan eene uitspraak, waarvoor geene ministerieele verantwoordelijkheid bestaat, terwijl wij ons in dit verband tevens veroorloven te herhalen de vraag van verleden week, hoe het mogelijk zoude zijn aan de niet onredelijke Belgische wenschen ten opzichte van het Scheldebeheer tegemoet te komen — en dat willen zeer velen in den lande — zonder het instituut der arbitrage in de regeling op te nemen; op deze vraag is de Nieuwe Rotterdamse Courant niet ingegaan. — Zonder daar nader bij stil te staan, verklaart de Nieuwe Rotterdamse Courant niet te begrijpen, waarom de inperking van het recht van beroep op de Kroon (art. 19 der waterstaatswet) eene beperking van het koninklijk oppertoezicht zoude bevatten. Wij zouden naar aanleiding hiervan erop willen wijzen, dat wij bij het beroep op de Kroon toch zeker staan voor een dier talrijke uitingen van het oppertoezicht, die over de geheele waterstaatswetgeving verspreid liggen; van diezelfde meening waren trouwens zoowel de Staatscommissie voor de waterstaatswetgeving als de regeering, toen zij in hunne op dit punt eensluidende Memoriën van Toelichting voor de wijzigingswet van 1917 (Bijlagen Handelingen Staten-Generaal 1914/1915 no. 400) zeiden, dat art. 19 der waterstaats-

wet „betreft regeling van bevoegdheden van het grondwettelijk oppertoezicht”.

Over het tweede punt — al ware het voorgestelde Scheldebeheer in strijd met de grondwet, dan zoude dit op zichzelf beschouwd geen argument tegen het tractaat kunnen zijn, waar immers het hoogere tractaat vermag te derogeeren aan het nationale recht, ook het grondwettelijke — kunnen wij kort zijn. Onze opmerking, dat bijv. elk algemeen arbitrage- of rechtspraaktractaat derogeeert aan art. 163 der grondwet, in zoverre het voor alle geschillen over vragen, die tot de bevoegdheid der rechterlijke macht behooren, boven den *oppersten* Hoogen Raad der Nederlanden eene nog hogere instantie plaatst, beantwoordt de Nieuwe Rotterdamsche Courant met de tegenwerping, dat „de Hooge Raad nooit bedoeld is, en ook nooit bedoeld kan zijn, als hoogste instantie in rechtsvragen, die buiten het gebied van het nationale recht vallen en door het internationale recht worden beheerscht”. Wij erkennen gaarne het goede recht van deze beschouwing; zij zegt in andere woorden practisch hetzelfde, wat wij schreven en brengt mede, dat zoodra men op het gebied van het internationale recht komt, bepalingen uit de grondwet daartegen niet in het geweer mogen worden gebracht; accoord. Maar wat voor het grondwettelijk artikel over ons *opperste* gerechtshof geldt, moet dat dan niet ook gelden voor het grondwettelijke artikel betreffende het *oppertoezicht* over den waterstaat? Inderdaad hebben wij, wel beschouwd, reden der Nieuwe Rotterdamsche Courant dankbaar te zijn voor het koren, dat zij door deze hare principieele uitlating wel op onzen molen heeft willen aanrijden en waardoor wij slechts bevestigd zijn kunnen worden in onze slotsom van verleden week, dat bij de beoordeeling van de bepalingen in het Belgische tractaat over het Scheldebeheer de vraag over den strijd met de grondwet veilig buiten beschouwing kan worden gelaten. En hiermede sluiten wij onzerzijds deze discussie.

W. J. M. VAN EYSINGA.

SALARISSEN VAN KANTOORBEDIENDEN.

Schrijver dezes vond gelegenheid, in Economisch-Statistische Berichten van 13 December 1922 enkele mededeelingen te publiceeren, omtrent gemiddelde salarissen van kantoorbedienden in ons land, vergeleken tusschen de jaren 1912 en 1922.

Hij toonde aan, dat, blijkens dit overzicht, een opmerkelijke stijging had plaats gevonden van de gemiddelde salarissen der bedienden beneden 20 jaar, voor welke groep de verhooging gestadig opliep tot 237 pCt., terwijl een verdubbeling gehandhaafd bleef tot de 28-jarigen. Boven dien leeftijd daalden de verhoogingen in den loop der verstreken tien jaren gestadig, beneden de 100 pCt., om voor de oudere categorieën slechts pl.m. 60 pCt. te bedragen.

In het laatste najaar werd opnieuw, doch nu een breeder opgestelde enquête gehouden, die gegevens verzamelde omtrent de leden-kantoorbedienden van drie bonden, den Nationalen Bond van handels- en kantoorbedienden „Mercurius”, den R.K. Bond van handels-, kantoor- en winkelbedienden „St. Franciscus van Assisië” en de Nederlandsche Vereeniging van Christelijke kantoor- en handelsbedienden.

Voorzover de medegedeelde salarissen betreft omtrent het verloop van genoten salarissen over een tijdsduur van acht jaren (1919 tot 1926), konden bereids de betrokken gegevens worden vastgesteld, betrekking hebbende op pl.m. 2500 personen.

Zooals te voorzien was, hebben zich in den loop van deze jaren vrij aanzienlijke wijzigingen voltrokken. Het loont echter de moeite, de gegevens, in vergelijking met de hierboven bedoelde enquête naast elkander te stellen, om daarnaar de betrekkelijke waarde dezer gegevens eenigermate te kunnen beoordeelen. Hierbij zijn de gemiddelden van 1922 volgens de toen gehouden enquête onder de gemiddelden van ge-

noemd jaar, volgens de enquête van 1926, geplaatst.

Hoewel de verschillen der gemiddelden voor 1922 tusschen beide enquêtes als gevolg van verschillend samengestelde groepen, hier en daar tamelijk groot zijn, blijken deze cijfers onderling toch niet zóó uiteenlopend te wezen, dat niet eenige vergelijkende beteekenis aan deze overzichten zou mogen toegekend worden.

Gemiddelde salarissen van kantoorbedienden in Nederland, van 1912 tot 1926.

Leeftijdsgroepen	1912	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926
16-17 jaar	390	714	693	693	$\frac{715}{740}$	585	478	477	479
18 jaar ..	450	871	1046	1066	$\frac{875}{970}$	812	722	667	636
19 „ ..	500	1052	1080	1291	$\frac{1135}{1150}$	992	890	873	752
20 „ ..	590	1214	1336	1428	$\frac{1460}{1400}$	1122	1043	1023	974
21 „ ..	780	1023	1463	1656	$\frac{1493}{1520}$	1487	1196	1190	1128
22 „ ..	760	1288	1733	1805	$\frac{1741}{1700}$	1516	1499	1379	1305
23 „ ..	830	1733	1653	1848	$\frac{1920}{1900}$	1761	1555	1631	1531
24 „ ..	930	1435	2067	1950	$\frac{2101}{2000}$	1956	1804	1687	1720
25 „ ..	890	1865	1896	1972	$\frac{2127}{2050}$	2157	1988	1859	1738
26 „ ..	970	2201	2117	2049	$\frac{2308}{2180}$	2064	2111	2077	1917
27 „ ..	1030	1732	2325	2337	$\frac{2165}{2270}$	2112	2032	2205	2078
28 „ ..	1180	1749	2094	2690	$\frac{2511}{2420}$	2152	2350	2085	2363
29 „ ..	1360	2003	2366	3829	$\frac{2729}{2430}$	2561	2111	2405	2174
30-34 j. {	1400	2236	2586	2812	2800	2696	2694	2633	2628
35-39 „ {	1650				2475				
40 en oud.	?	2096	2314	2838	$\frac{2811}{2430}$	2756	2759	2715	2722

De overzichten der drie bonden zijn voorts gespecificeerd:

a. naar de gemeenteklassen, boven de 100.000 inwoners, gemeenten van 20.000 tot 100.000 inwoners en gemeenten beneden de 20.000 inwoners; en

b. naar de branches van geld- en effectenhandel, verzekeringswezen, grafische bedrijven, metaalindustrie en scheepvaart.

Hoewel door de kleinere aantallen personen, waarop de berekeningen daardoor betrekking hebben, de waarde der gegevens uit den aard der zaak sterk neemt, blijven wij toch overal, behoudens enkele toevallige schommelingen, in hoofdzaak hetzelfde algemeen verloop waarnemen, wat tot uiting komt in het meest betrouwbare, hierboven opgenomen staatje der algemeene gemiddelde cijfers betreffende de grootere plaatsen.

Dit toont aan, dat als men de jeugdige groepen, van 15—17 jaar, uitzondert, in de lagere leeftijden, sedert 1919 tot 1920 à 1921 een vrij belangrijke stijging valt waar te nemen, die daarna gevolgd wordt door een geleidelijke daling, welke in 1926 zelfs beneden de gemiddelden van 1919 komt te staan, terwijl in de hogere leeftijden een stijging te constateeren valt, die eveneens, zij het iets later, nl. in 1921 à 1922 voor daling plaats maakt, welke daling echter in 1926 toch nog boven de gemiddelden van 1919 blijft.

Als algemeene conclusie kan het dan ook aannemelijk worden geacht, dat, behoudens een dalende tendenz, welke misschien tot staan is gekomen, de toe-

stand in 1922, toen de salarissen voor jeugdige personen tijdens en na den oorlog bleken op te loopen op zeer in 't oog loopende wijze en die der oudere personen niet noemenswaardig verbeterden, gerectificeerd is, door een daling der salarissen van de jeugdige personen en een verbetering van die der bedienden op middelbaren leeftijd.

JAC. BAKKER.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE ECONOMISCHE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN FRANKRIJK IN 1926.

Prof. B. Nogaro te Parijs schrijft ons:

Het jaar 1926 heeft op economisch en financieel gebied over het algemeen genomen voor Frankrijk vrij gunstige resultaten gehad. Het is waar, dat wat den landbouw betreft, de oogst slecht is geweest. Het deficit aan koren bedroeg 22 miljoen centenaar, d.w.z. ongeveer $\frac{1}{4}$ meer, vergeleken met den oogst van 1925. De droogte heeft haar invloed doen gevoelen op het veevoeder en ten gevolge hiervan weer op de melkproductie. De opbrengst van aardappelen is eveneens door de droogte zeer gering geweest en hetzelfde geldt voor de bieten. De wijnoogst ten slotte is middelmatig van hoedanigheid.

De industrie daarentegen werd gedurende de eerste drie kwartalen van het jaar door den toestand van het ruilmiddel gunstig beïnvloed. De prijsstijging toch heeft slechts vanuit de verte de stijging van het pond sterling en van den dollar gevolgd, zoodat de productie en de Fransche export geprikkeld werden.

Het metaalbedrijf, dat vooral sedert de herwinning van de drie departementen van den Elzas en van Lotharingen een van de voornaamste takken van de Fransche industrie geworden is, heeft zijn ontwikkeling voortgezet. De ruwijzerproductie, die op 1 Januari 1926 762.000 ton bedroeg, is na een bijna voortdurende toename gestegen tot 827.000 ton in December en heeft over het geheele jaar een totaal bereikt van 9.400.000 ton, terwijl zij in 1925 slechts een omvang had van 8,5 miljoen ton. De staalproductie heeft in Januari 1926 de 660.000 ton overtroffen om na een progressieve stijging in December een omvang te bereiken van 741.000 ton, waardoor het totaal voor het geheele jaar bijna 8.400.000 ton bedraagt tegen 7.400.000 ton in 1925.

De kolenproductie is eveneens sterk toegenomen. Zij is thans 25 pCt. grooter dan vóór den oorlog en zij zal tot 1935 toenemen, aangezien Frankrijk tot op dat tijdstip het vruchtgebruik heeft van de steenkolenmijnen van het Saargebied. Trouwens, de opbrengst van de mijnen in de Noordelijke departementen en die van het Pas de Calais is aanzienlijk verbeterd, dank zij een duurzame verbetering van het exploitatie- en ontginningsmateriaal en de in het werk gestelde procédés tot winning van bijproducten. De hoogovens en cokesovens zijn gemoderniseerd, het aantal der eerstgenoemden is sinds 1914 met 25 pCt. toegenomen, dat van de laatstgenoemden met 45 pCt. Anderzijds is het totaal van de industrieën in de door den oorlog verwoeste streken — weverijen, glasblazerijen, constructiewerkplaatsen — weer opgebouwd met nieuw materiaal en gestandaardizeerde productiemiddelen. Frankrijk heeft dan ook op de wereldmarkt tusschen de groot-industrieële mogendheden een plaats van den allereersten rang herwonnen.

De koopvaardijvloot is met meer dan 800.000 ton uitgebreid en het aantal tankschepen is vertienvoudigd.

Wat het aantal locomotieven betreft, die op de voornaamste spoorweglijnen in gebruik zijn, is het aantal gestegen van 14.000 tot 20.000, zonder rekening te houden met een honderdtal elektrische machines, die onlangs in dienst zijn gesteld, deels op het Zuidelijk traject, de anderen tusschen Parijs en Orleans. Ook het aantal wagens is gestegen van 385.000 tot

540.000, dat van de automobielen en vrachtwagens van 100.000 tot 900.000.

Ook wat de benutting van waterkrachten betreft heeft men geweldige vorderingen gemaakt. Frankrijk is naar men weet een van de meest bevoorrechte gebieden, dank zij de beteekenis, die zijn bergstroomden hebben voor het gebruik van waterkracht. Op dit punt dient men echter te erkennen, dat de uitvoering van het programma voor den aanbouw van inrichtingen door waterkracht gedreven in 1926 een tijd van stilstand heeft doorgemaakt wegens gebrek aan het noodige kapitaal. Het meerendeel der groote ontwerpen, zooals de aanwending van de waterkracht van de Rhône en de Dordogne, moesten voorloopig worden uitgesteld, maar een ontwerp van wet voorziet in een leening voor den bouw van door waterkracht gedreven inrichtingen. Dit ontwerp van wet is op het oogenblik in onderzoek bij de Kamercommissie voor de mijnen en het is waarschijnlijk, dat het binnenkort zal worden aangenomen.

Hoe dit zij, sinds 1914 zijn 61 concessies verleend voor de inrichting van watervallen en van dit totaal zijn 11 concessies alleen reeds in het eerste halfjaar van 1926 toegestaan.

Trouwens, ondanks de moeilijkheden van financieelen aard, die nieuwe plannen op dit gebied voor het oogenblik geremd hebben, werd het jaar 1926 gekenmerkt door de voleindiging van den stuwdam van Egizon, die het mogelijk gemaakt heeft de elektrische spoor van Parijs naar Vierzon in dienst te stellen.

Op het oogenblik is slechts een tiende van het programma voor de electricatie der spoorwegen, dat in 1920 werd ontworpen, ten uitvoer gebracht. Het omvat 900 KM., terwijl in een spoorwegnet van 9000 KM. is voorzien en volgens de laatste verwachtingen van het Ministerie voor Openbare Werken mag men op grond van een nieuw programma van uitvoering verwachten, dat over drie jaren 2600 KM. gereed zullen zijn.

Ook heeft men zich groote moeite gegeven de scheepvaartwegen en de havenuitrustingen te verbeteren. Vooral in dit opzicht zijn de financieele moeilijkheden bijzonder groot, want de credieten, waarin men voor de verbetering der havens had voorzien, bereikten vóór den oorlog een bedrag van 20 miljoen francs, terwijl men dit in 1926 slechts tot 40 miljoen francs had verhoogd. In een vergrooting der credieten is echter voorzien en een groote samenwerking van den kant van de plaatselijke belangengemeenschappen om de plannen van de Regeering aan te vullen is zeer waarschijnlijk.

Deze economische voorspoed, die trouwens van een aanzienlijken bevolkingsaanwas vergezeld ging — deels van de Fransche bevolking, deels van immigranten —, is natuurlijk tot uiting gekomen in een overeenkomstige ontwikkeling van den handel op het buitenland. Terwijl het totaal van den import in 1925 44 milliard francs bedroeg, is dit in 1926 tot 59,5 milliard gestegen. De export, die in 1925 bijna 46 milliard bedroeg, is in 1926 eveneens gestegen tot even beneden de 59,5 milliard. Ongetwijfeld laat zich het verschil in de cijfers voor het grootste deel verklaren door de verandering in de waarde van het ruilmiddel, doch hoe dit zij, uit de statistieken volgt, dat de handelsbalans van Frankrijk in evenwicht is. Men mag zich echter niet ontveinzen, dat dit resultaat misschien vooral te danken is aan dat soort *dumping*, hetwelk gedurende vele maanden een gevolg was van de depreciatie van den Franschen franc. Immers, in het eerste halfjaar van 1926 heeft de invoer den uitvoer met meer dan 2,5 milliard overtroffen en eerst in het tweede halfjaar heeft de uitvoer dit deficit gecompenseerd.

De revalorisatie van den franc en de werkloosheids-crisis.

Deze gelukkige resultaten op economisch gebied werden vergezeld door schijnbaar niet minder gun-

stige financiële resultaten. De Fransche begrooting is ruimschoots in evenwicht bij een totaal van ongeveer 40 milliard francs en een marge van 10 milliard francs is gereserveerd voor aflossing van de schuld. De kas voor schulddelging heeft trouwens successievelijk de schatkistbons in minder dan een jaar doen verdwijnen en heeft een consolidatieleening kunnen plaatsen van obligaties met een looptijd van 15 jaar.

Aan den anderen kant heeft de Banque de France op het eind van December 2 milliard francs terugontvangen, zoodat de voorschotten van de Bank aan den Staat zijn teruggebracht tot iets meer dan 33,5 milliard francs. De Fransche Staat heeft bovendien op de vervaldagen aan al haar verplichtingen tegenover het buitenland voldaan en bezit de noodzakelijke deviezen voor den dienst der buitenlandsche schuld in 1927.

De vlottende schuld was voorts geen bron van zorgen meer voor haar, aangezien de uitgifte van bons de terugbetalingen overtroffen heeft met 1340 millioen in Augustus, 338 millioen in September, 2062 millioen in October, 2609 millioen in November, 573 millioen in December. Hierdoor werd het den Staat mogelijk gemaakt het rentepercentage te verlagen en de bons op korten termijn te delgen.

Ten slotte is de franc sinds 23 December jl. gestabiliseerd door het openlijk ingrijpen van de Banque de France en de koers van de Fransche rente is als volgt gestegen:

	23 Juli 1926	22 Januari 1927
3 pCt. eeuwigdurend	49,25	53,45
4 „ 1917	44,20	52,30
4 „ 1918	43,75	51,50
5 „ 1915—1916	50,90	64,—
5 „ 1920	64,25	81,95
6 „ 1920	60,20	72,40

Al deze resultaten zijn onweerlegbaar. Toch dient men te erkennen, dat Frankrijk op het oogenblik een tijdperk van economische crisis tegemoet gaat. Waar aan moet men dit toeschrijven? Aan de feitelijke stabilisatie? In Frankrijk en ook in België was sinds lang de stelling verbreid, dat de stabilisatie noodzakelijkerwijze een verhooging van de prijzen met zich medebrengt, een verhooging van den kostprijs inbegrepen, en hierin zou dan de oorzaak van de crisis zijn te vinden. In werkelijkheid echter heeft België, dat tot stabilisatie zonder revalorisatie is overgegaan, om zoo te zeggen geen crisis gekend. Er heeft zich terecht een geringe beperking in het zakenleven voorgedaan, een natuurlijk gevolg van de overdreven aankopen, die hebben plaats gehad in het tijdperk van paniek in den loop van het vorige jaar. Wat de prijsstijging betreft, deze is tusschen October en November 3½ pCt. geweest en slechts 0,7 pCt. tusschen November en December, d.w.z. dat zij, wat men er ook van zeggen mag, bijna onbeduidend is geweest.

In Frankrijk daarentegen is de speculatie, die tot Juli jl. op een prijsdaling was ingesteld, en zulks vooral gedurende de 48 uren van het tweede Ministerie Herriot, plotseling volledig omgezwaaid en heeft van het concentratieministerie onder voorzitterschap van den heer Poincaré geprofiteerd om sterk à la hausse te gaan. De Eerste Minister heeft deze hausse niet op een gunstig tijdstip kunnen tegengaan en heeft er zich slechts onder den drang der exporteurs, die hun hoofd geheel kwijt waren, toe beperkt, de Bank te laten ingrijpen. Zoo schijnt de crisis, die op het oogenblik ontegenzeggelijk heerscht, niet het resultaat van een stabilisatie, maar van een overdreven revalorisatie. Men moet toegeven, dat het aantal werklozen tot nu toe — ten minste de ondersteunde werklozen en die, welke officieel bij de administratie bekend zijn — zeer aanzienlijk is. Nog is het minder dan in den crisistijd van 1920, maar het aantal werklozen groeit snel. Van een 30.000 werklozen, die op 13 Januari jl. ondersteund werden, is men gestegen tot meer dan 40.000 op 20 Januari. De werkloosheid heerscht vooral in de textielindustrie, die zowel import- als export-

industrie is. In vele andere industrieën is zij minder merkbaar, aangezien men er zich toe beperkt den werktijd te bekorten, doch dit neemt niet weg, dat de vermindering in de economische bedrijvigheid wezenlijk is.

Men heeft hier ongetwijfeld met een zorgwekkend verschijnsel te maken. Immers, de vermindering van het aantal vreemdelingen, dat in Frankrijk zijn besparingen komt verteren en de vermindering van den uitvoer — twee factoren, die medewerkten tot de hausse van den franc — zouden over eenige maanden het evenwicht in de betalingsbalans kunnen verstoren, waardoor het moeilijk zou worden den koers van het ruilmiddel te handhaven. Toch schijnt het dengenen, die de zaken een beetje filosofisch weten op te vatten, toe, dat de gebeurtenissen in Frankrijk zich niet al te ongunstig hebben ontwikkeld. Toen het erop aankwam de stabilisatie van den franc op een gedeprecieerde koers door te voeren, werden zij, die van goeden wille waren en de juistheid van deze stelling predikten, niet gesteund door de groote, georganiseerde productiekrachten. Daar tegenover staat echter dat, toen de speculatie, na aanvankelijk à la baisse te zijn gegaan, omzwaaide en à la hausse ging, het niet lang duurde, of zij kwam zoo heftig in botsing met de belangen der industrieelen, dat dezen de feitelijke stabilisatie, die velen tot op dit oogenblik onmogelijk verklaarden, eischten en verkregen. Het openlijk ingrijpen van de Banque de France op de wisselmarkt den 23en December jl. is en blijft één van de groote, historische feiten van economischen en financiële aard in het Frankrijk van deze dagen. Op het oogenblik, nu de Bank misschien ondanks haarzelf besloten heeft de heerschappij op de wisselmarkt in handen te nemen, zal het haar niet gemakkelijk vallen hier weer vanaf te zien. En waar aan den anderen kant een stabilisatiekoers van 122 francs per pond sterling misschien een weinig eerzuchtig, doch zeker niet dwaas is, lijkt het zeer wel mogelijk, dat of deze koers, of een koers, die er dichtbij komt, duurzaam kan worden gehandhaafd. In ieder geval eischt de industrie momenteel de stabilisatie van het geld en het pure feit, dat zij deze voorloopig heeft verkregen, schijnt van zulken aard, dat het de beginnende crisis remt en deze belet een overdreven ontwikkeling aan te nemen.

DE CONTROLE DER BUITENLANDSCHE LEENINGEN.

Dr. F. H. Repelius te Berlijn schrijft ons: De regeling van de herstelbetalingen en de daarmee verbonden buitenlandsche leening 1924 opende voor Duitschland den toegang tot de internationale kapitaalmarkt. Vooral van de zijde der verschillende publiekrechtelijke lichamen ontwikkelde zich een groote vraag als gevolg zoowel van de beperking, die deze corporaties zich gedurende langen tijd hadden moeten opleggen bij de instandhouding en uitbreiding van publieke werken, als van de vergrooting van den kring harer bemoeiingen. Om te voorkomen, dat in verhouding tot andere credietnemers en met het oog op de betalingsbalans en de positie van de Mark, te groote sommen door Staten, gemeenten e.d. zouden worden geleend, besloot de Rijksoverheid in te grijpen door de uitvaardiging van een verordening, waarbij het opnemen van buitenlandsche credieten door publiekrechtelijke lichamen afhankelijk werd gemaakt van de goedkeuring van den Minister van Financiën van het Rijk. (1 Nov. 1924). De noodzakelijkheid van snel ingrijpen dwong tot een constructie, die staatsrechtelijk slechts voor beperkten tijd mogelijk was. Weldra werd deze dan ook, na moeilijke onderhandelingen, door de huidige regeling vervangen.

Deze regeling heeft tweërlei grondslag:

1e. de „Richtlijnen” van 23 December 1924, welke krachtens onderlinge overeenkomst door de Staten worden gevolgd bij de beoordeeling van de al dan niet toelaatbaarheid der door hen zelf en door de aan

haar contrôle onderworpen gemeenten enz. voorgestelde buitenlandsche leeningen;

2e. de wet van 21 Maart 1925, waarbij het aangaan van buitenlandsche leeningen door die gemeenten, welke niet aan contrôle van staatsorganen zijn onderworpen, afhankelijk werd gesteld van goedkeuring door den Minister van Financiën van het Rijk. De Minister heeft gebruik gemaakt van de hem door de wet toegekende bevoegdheid, zijn contrôle over te dragen aan Staatsorganen, zoodat thans de contrôle in alle gevallen bij de regeeringen der *Staten* berust.

Hoewel „Richtlinien” de mogelijkheid openlaten voor zelfstandige goedkeuring van buitenlandsche leeningen van publiekrechtelijke lichamen door de *Staten*, is — afgezien van 2 leeningen op korten termijn door *Staten* — in de praktijk voor alle leeningen het advies ingewonnen eener door de bedoelde „Richtlinien” ingestelde „Beratungsstelle”. Deze commissie bestaat uit 5 deskundigen en wordt telkens aangevuld door een vertegenwoordiger van den Staat, die advies vraagt. Van de deskundigen worden twee door de *Staten* benoemd (de Presidenten der Pruisische en Beiersche Staatsbanken), de overigen door de Ministers van Financiën en van Economische Zaken en door de Directie der Rijksbank aangewezen.

Het advies van de commissie is niet bindend. Een herhaalde behandeling met speciale deskundigen kan worden aangevraagd, terwijl bovendien hooger beroep op een commissie van vertegenwoordigers van alle *Staten*, welker besluit voor de *Staten* in het algemeen bindend is te achten, mogelijk is. Tot dusver heeft een tweede behandeling enkele malen plaats gevonden, in hooger beroep is men nog nimmer gegaan.

De „Beratungsstelle” moet in de eerste plaats beoordeelen, of het totaalbedrag der toegestane credieten geen gevaar oplevert voor den koers van de Reichsmark. In haar onlangs verschenen rapport aan den Minister van Financiën van het Rijk geeft de „Beratungsstelle” een overzicht van haar werkzaamheden tot 30 September 1926. Hieruit blijkt, dat in totaal voor een bedrag van 1.709,2 miljoen RM. aan de „Beratungsstelle” werd voorgelegd, 1.198,9 miljoen RM. hiervan werden goedgekeurd, terwijl 1.197,4 miljoen RM. werden geëmitteerd.

De commissie houdt nauwkeurig rekening met de totale lasten, die de voorgestelde leening den credietnemers oplegt. Tot het einde van het jaar 1925 heeft zij alle leeningen goedgekeurd, waarbij de totale rentelast niet hooger was dan $8\frac{1}{2}$ —9 pCt. Sedert Maart 1926 adviseerde zij slechts tot autorisatie van die leeningen, waarvan de rente hoogstens 8 pCt. was. In den laatsten tijd is de netto rente der toegestane leeningen lager (ongeveer 7 pCt.).

Wat de bestemming der buitenlandsche leeningen betreft, baseert de commissie zich in de eerste plaats op de in de „Richtlinien” neergelegde beginselen. De credieten moeten in principe rechtstreeks productief zijn, d.w.z. bestemd zijn voor de aanschaffing van activa, waarvan de opbrengst voldoende is om den dienst der leeningen te waarborgen.

De „Beratungsstelle” heeft niet alleen de contrôle over de buitenlandsche credieten, die, op welke wijze dan ook, ten goede komen aan publiekrechtelijke lichamen, zij oefent ook indirect invloed op de particuliere buitenlandsche leeningen uit, doordat de Minister van Financiën van het Rijk het recht heeft reductie toe te staan van de belastingen, die drukken op de rentebetalingen van in het buitenland geplaatste leeningen¹⁾.

Voor zoover betreft leeningen van publiekrechtelijke en particuliere hypotheekbanken is met den Rijksraad, die — evenals een commissie uit den Rijksdag — door den Minister ten deze wordt gehoord, overeengekomen, dat de Beratungsstelle van advies zal dienen. Ten aanzien van andere leeningen

heeft de „Beratungsstelle” eenigen invloed door het feit, dat een of meer van haar leden q.q. aan de besprekingen deelnemen. Wat betreft eventuele door het Rijk aan te gane buitenlandsche leeningen, zal ook dit volgens het slotprotocol, waarbij de contrôle op de buitenlandsche leeningen door de *Staten* werd aanvaard, de „Richtlinien” in acht nemen.

De contrôle op de buitenlandsche leeningen van publiekrechtelijke lichamen is van groot belang, aangezien het juist deze lichamen zijn, die aan den eenen kant, steunend op de te harer beschikking staande bronnen van inkomen, in een gunstiger positie verkeerden dan particuliere debiteuren, anderzijds grooter gevaar opleveren, dat de opbrengst van leeningen, die in de toekomst de betalingsbalans zullen belasten, voor consumptiedoelinden zal worden gebruikt.

De „Beratungsstelle” heeft blijkens haar rapport bij de toetsing van haar voorgelegde leeningsontwerpen zooveel mogelijk rekening gehouden met genoemde omstandigheden. In de eerste plaats heeft zij de credieten goedgekeurd, welke dienden voor aanleg en uitbreiding van die publieke werken, waardoor de belangen van de industrie, en zoo mogelijk van de exportindustrie worden gediend (havenwerken, electriciteits- en waterleidingbedrijven). Credieten voor woningbouw werden slechts dan toegestaan, wanneer zij onbispbaar waren voor de huisvesting van de in de industrie werkzame arbeiders. Projecten voor de uitbreiding van verkeersmiddelen werden echter, toen de hiervoor benodigde bedragen een belangrijken omvang begonnen aantemen, afgewezen.

Vooral de haar voorgelegde communale leeningen heeft de „Beratungsstelle” sterk besnoeid. Zij heeft het totaalbedrag van de door de gemeenten voorgestelde leeningen met ongeveer 48 pCt. verminderd. Leeningen ten behoeve van den landbouw, in hoofdzaak het crediet van \$ 25 miljoen van de Rentenbank-Kreditanstalt heeft zij, overwegend, dat hierdoor de graaninvoer werd beperkt, tot volle hoogte geautoriseerd.

De debiteuren zelf hebben ook belang bij de contrôle. Zij verkregen door den invloed der „Beratungsstelle” dikwijls niet onaanzienlijke verbeteringen der voorwaarden, terwijl het voor een groot aantal hunner onmogelijk zou zijn geweest in het buitenland credieten te verkrijgen, wanneer niet hun leeningen van staatsautorisatie waren voorzien.

Naarmate de beteekenis van de binnenlandsche kapitaalmarkt toeneemt, worden de publiekrechtelijke lichamen vrijer in hun leeningspolitiek en wordt het bedrag der aan staatscontrôle onderworpen credieten minder.

AANTEKENINGEN.

Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen te Amsterdam.

De toelichting bij het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud van arbeidersgezinnen over Maart en Juni 1926 (zie ons nummer van 1 September jl.) bevat een uitvoerige uiteenzetting van de veranderingen, welke met den aanvang van 1926 in de berekening van genoemd indexcijfer gebracht zijn. De voornaamste dezer veranderingen kwam hierop neer: het cijfer werd tot en met December 1925 verkregen door de prijzen in elk kwartaal met die in Maart 1920 te vergelijken en door ter bepaling van het belang, dat aan elk artikel in het totaal der gezinsuitgaven toekomt, de uitkomsten te gebruiken van een onderzoek, dat gedurende 4 weken in Maart 1920 bij 32 gezinnen werd gehouden; te beginnen met Maart 1926 daarentegen wordt het indexcijfer vastgesteld op de basis van het prijsniveau in de periode 1923—'24 en dienen als waardeeringscoëfficiënten de bedragen door 72 gezinnen aan elk onderdeel van het budget uitgegeven gedurende het jaar 1 October 1923—1 October 1924. Ten einde evenwel de gelegenheid te bieden, de mate van de duurte op dezelfde wijze als

¹⁾ Intusschen is 4 December j.l. verklaard, dat in het vervolg geen reductie meer zal worden toegestaan.

tot dusver te blijven beoordeelen, werd er voor gezorgd, dat door omrekening op de basis Maart 1920 en op de basis van de periode vóór den oorlog, de nieuwe cijfers aan de tot nog toe gepubliceerde bleven aansluiten.

Volgens deze methode is nu ook het indexcijfer over September en December 1926, berekend. Op de basis van den stand der prijzen van vóór den oorlog = 100, bedroeg het in December 1926 167,8 tegen 164,2 in September. In het laatste kwartaal van het vorig jaar heeft zich dus een stijging voorgedaan van 3,6 punten of 2,2 pCt. Op de basis van Maart 1920 = 100 bedroeg het 78,5 tegen 76,8 in September 1926 en 106,8 in September 1920, het hoogste punt der duurte.

De volgende tabel geeft de kosten van het levensonderhoud voor arbeidersgezinnen in December 1926, vergeleken bij de levenswijze en het prijsniveau gedurende de periode 1 October 1923—30 September 1924.

	Voeding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal	Stijging en daling in perc. sedert periode 1/X/23-30/X/24 = 100		Indexcijfer
				Voeding	Rest	
Gemiddelde wekelijkse uitgave per gezinseenheid ³⁾ in centen gedurende het jaar 1 Oct. 1923-30 September 1924.	493	608½	1101½			100
Bedragen in centen, welke per gezinseenheid zouden zijn uitgegeven, indien besteed aan hetzelfde als in het jaar 1 Oct. '23-30 Sept. '24 in:						
Maart 1926....	457½	595½	1053	- 7,2	- 2,1	95,7
Juni 1926....	472	594	1066	- 4,2	- 2,4	96,8
Sept. 1926....	431½	593½	1025	-12,6	- 2,5	93,0
Dec. 1926....	450½	596	1046½	- 8,5	- 2,1	95,0

¹⁾ Brood, beschoot, koek, grutterswaren, melk, kaas, eieren, vleesch, visch, vetten, suiker, andere kruidenierswaren, aardappelen, groenten, fruit, dranken, maaltijden b. huis bereid.

²⁾ Kleeding, schoeisel, huishuur, brandstof, gas, electriciteit, toilet, wasch, schoonmaakartikelen, woninginrichting, huisraad, fondsgelden, contributie, periodieken, rooken, ontspanning, spoor, tram, diversen.

³⁾ De herleiding tot gezinseenheden geschiedt aldus, dat de man geldt voor 1, de vrouw voor 0,9, een kind in het eerste levensjaar voor 0,15, in het tweede voor 0,2, in het derde voor 0,3 volwassene en zoo geleidelijk opklimmende met 0,05 voor elk leeftijdsjaar.

De indexcijfers van de totale kosten van het levensonderhoud voor arbeidersgezinnen in de jaren 1911/13 — December 1926, berekend door aansluiting van de op grondslag van de levenswijze gedurende de periode 1 October 1923—30 September 1924 vastgestelde cijfers aan die op grondslag van de levenswijze van 1911 en van de levenswijze van Maart 1920 geeft de volgende tabel.

1911/13	100	December 1923..	177,6
Maart 1920...	213,7 ¹⁾	Juni 1924..	173,3
Juni 1920..	218,8	December 1924..	180,8
September 1920..	228,3	Juni 1925..	179,1
(max.)		December 1925..	177,2
December 1921..	190,4	Maart 1926..	169,0 ¹⁾
Juni 1922..	186,8	Juni 1926..	170,9
December 1922..	176,3	September 1926..	164,2
Juni 1923..	173,5	December 1926..	167,8

¹⁾ Begin nieuwe reeks. Voor den overgang in de berekening zie pag. 776 in het nummer van 1 September 1926.

Het Bureau licht de cijfers voor December als volgt toe:

De stijging in het 4e kwartaal 1926 is voor een groot gedeelte aan seizoensinvloeden toe te schrijven. Deze betreffen de posten melk, eieren, vetten (natuurboter en ook kunstboter), aardappelen, brandstoffen en in zekere mate ook kaas en visch (verse visch). Verder is ook te wijzen

op suiker, waarvan de prijzen in den loop van het kwartaal een verhooging hebben ondergaan.

Enkele onderdeelen van het budget ondergingen een verhoging: grutterswaren (capucijners, bruine bonen, tarwemeel), vleesch, groenten, sommige huishoudelijke artikelen. De daling op de groep vleesch is niet onbelangrijk en wordt veroorzaakt door prijsvermindering van inlandsch rundvleesch, van varkensvleesch en vleeschwaren. Die op groenten is het gevolg van den aanvoer van de goedkope wintergroenten, hoewel de soorten, die in December en tevens in September voorkwamen, in eerstgenoemde maand duurder waren dan in de laatste.

De stijging van den post huishuur is onveranderd gebleven. Bij de wijze van berekening, welke sinds Maart 1926 voor deze rubriek wordt toegepast, wordt rekening gehouden met de huurstijging, door den Woningdienst gevonden bij de woningtelling van 1 November 1925, en tevens met de verhouding, waarin de oude en de nieuwgebouwde arbeiderswoningen in de stad voorkomen. Voor de eerste van deze twee categorieën van gegevens zijn sedert het einde van het vorige jaar geen nieuwe cijfers beschikbaar.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

Zoals ons indexcijfer aangeeft, schrijft „The Economist”, daalde het algemeene niveau der scheepsvrachten voor volle ladingen in Januari tot 6,31 pCt., na een daling van iets meer dan 25 pCt. in de vorige maand. Men moet echter niet vergeten, dat deze dalingen, na het hoge peil van November 1926, toen geen uitgaande kolenvrachten verkrijgbaar waren, en de inkomsten dientengevolge alleen van de thuisvrachten moesten afhangen, een natuurlijke reactie zijn, die de prijzen tot min of meer normale verhoudingen terugbrengt. Ons indexcijfer voor Januari 1927, is ongeveer 18 pCt. hooger dan het cijfer voor Januari 1926, iets minder dan 4 pCt. boven dat voor Januari 1925 en ongeveer 1,5 pCt. hooger dan dat voor dezelfde maand van 1924. De wijzigingen in het indexcijfer der verschillende groepen toont de volgende tabel:

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Vere Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,2
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Januari 1926	115,9	114,1	116,1	119,6	102,8	135,5	117,0
Februari „	116,5	97,9	114,9	118,5	95,1	119,3	110,4
Maart „	115,9	93,4	116,9	114,6	87,9	96,1	104,1
April „	112,4	95,0	116,6	109,2	83,9	97,0	102,3
Mei „	{ 111,4	{ 102,6	{ 115,8	{ 107,9	{ 78,1	{ 99,7	{ 102,6
	{ 114,1	{ 102,6	{ 110,0	{ 72,7	{ 78,1	{ 99,7	{ 96,2
Juni „	{ 110,8	{ 105,0	{ 121,1	{ 120,4	{ 98,3	{ 92,6	{ 108,0
	{ 112,3	{ 105,0	{ 120,6	{ 97,7	{ 98,3	{ 92,6	{ 104,4
Juli „	{ 110,9	{ 116,2	{ 134,4	{ 119,8	{ 98,8	{ 124,6	{ 117,5
	{ 112,6	{ 116,2	{ 147,4	{ 96,5	{ 98,8	{ 124,6	{ 116,0
Aug. „	{ 111,6	{ 127,8	{ 133,7	{ 119,6	{ 100,9	{ 151,3	{ 124,2
	{ 114,7	{ 127,8	{ 145,8	{ 96,0	{ 100,9	{ 151,3	{ 122,8
Sept. „	{ 113,7	{ 140,3	{ 144,3	{ 121,7	{ 104,1	{ 154,9	{ 129,8
	{ 121,1	{ 140,3	{ 167,1	{ 100,2	{ 104,1	{ 154,9	{ 131,3
Oct. „	{ 123,1	{ 214,6	{ 175,1	{ 141,7	{ 144,4	{ 170,9	{ 162,5
	{ 197,6	{ 214,6	{ 228,6	{ 140,3	{ 144,4	{ 170,9	{ 182,7
Nov. „	{ 130,5	{ 224,4	{ 174,3	{ 158,0	{ 161,8	{ 181,6	{ 171,8
	{ 212,3	{ 224,4	{ 227,1	{ 172,9	{ 161,8	{ 181,6	{ 196,7
December „	{ 139,7	{ 156,1	{ 145,9	{ 132,9	{ 129,2	{ 179,8	{ 147,3
Januari 1927	126,4	136,5	139,1	122,7	136,7	166,5	138,0

De veranderingen, die gedurende de afgelopen maand in het indexcijfer van iedere groep en subgroep hebben plaats gevonden, worden aangetoond in onderstaande tabel, waarbij het cijfer 100 telkens het gemiddelde peil van de periode 1898—1913 voorstelt:

	Index- cijfer	+ of -
Golf van Biscaye; uitgaande vracht..	135,78	- 3,67
„ „ „ thuisvracht	133,87	- 20,97
Middell. Zee; uitgaande vracht	138,02	- 8,08
„ „ „ thuisvracht	129,43	- 30,36
Noord-Amerika	136,50	- 19,60
Zuid-Amerika; uitgaande vracht	102,64	- 4,78
„ „ „ thuisvracht	175,53	- 8,91
Indië; uitgaande vracht	126,32	+ 8,43
„ „ „ thuisvracht	119,00	- 28,81
Het verre Oosten, enz.....	136,72	+ 7,50
Australië	166,47	- 13,35

Het charteren van tonnage voor verlading van overzeesch graan was gedurende de geheele maand levendig; de grootste ruimte werd voor rekening van Argentinië in beslag genomen, terwijl de vraag van Noord-Amerika en Australië eveneens toenam. De zwakste markt was Europa, daar de kolenhandel eenigszins traag bleek, ofschoon er, wat de Middellandsche Zee betreft, iets meer zaken in thuisvrachten van erts waren. De thuisvrachten van Indië daalden scherp, doch van meer Oostelijke havens waren de prijzen nominaal vaster, hoewel er slechts weinig werkelijke zaken tot stand kwamen. Er was een ge-regelde vraag van Australië, daar de regeling van het Charter Party geschil den Britschen reeders zeer welkom was. De verhouding van het indexcijfer tot het gemiddelde voor 1913 toont de volgende tabel, waarin het jaar 1926 is weggelaten, daar het indexcijfer in dat jaar door de afwezigheid van Britsche kolenexporten uit het evenwicht werd gebracht en dus niet de werkelijke richting der vrachten weerspiegelt:

(1913 = 100)

Maand	1923	1924	1925	1927
Januari	114,05	117,11	114,49	118,59
Februari	112,73	123,78	115,96	
Maart	115,23	122,09	106,63	
April	115,45	117,22	104,24	
Mei	114,55	114,27	98,23	
Juni	106,82	108,62	91,74	
Juli	103,39	103,75	94,90	
Augustus	100,16	104,43	95,87	
September	103,04	110,50	98,19	
October	107,86	115,55	99,49	
November	111,21	112,76	102,23	
December	111,81	111,21	104,67	
Jaarl. gemiddeld.	106,69	113,44	102,22	

Voor zoover het de werkelijke prijzen der verkrijgbare vrachten betreft, waren de reeders niet ontevreden over het huidige peil van de markt, maar men moet niet vergeten, dat een ongewoon groot aantal ballastreizen noodig zijn geweest, terwijl de vooruitzichten voor de „tramp“-vaart, nadat de seizoenlevendigheid in de graanverschepping is afgelopen, nog twijfelachtig zijn.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

De Economist. — Haarlem, Januari 1927.

Prof. Dr. C. A. Verrijn Stuart, Winstbejag versus behoeftenbevrediging; Dr. C. Hoitsema, Beschouwingen naar aanleiding van het rapport van de Staatscommissie voor het muntwezen; Mr. R. van Genechten, Nieuwe literatuur over de waardeleer, II; Ir. F. W. 't Hooft, De maximum-bevolking van Nederland. De theorie van den transporteur; A. Voogd †.

Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik. — Tübingen, December 1926.

Prof. N. D. Kondratieff, Die langen Wellen der Konjunktur; Prof. Dr. L. Mises, Interventionismus; Dr. M. Herzfeld, Die Geschichte als Funktion der Geldbewegung. (Zum Problem der inflationistischen Geschichtstheorie); Dr. W. Eliasberg, Richtungen und Entwicklungstendenzen in der Arbeitswissenschaft II; Dr. F. Heyer, Die britische Versicherung

gegen Arbeitslosigkeit; Dr. H. Staehle, Die Aufbringung der Reparationsleistungen. Ergebnisse eines Seminars.

Journal des Économistes. — Parijs, 15 Januari 1927.

Yves-Guyot, Mainmise du bolchevisme sur la Chine; N. Mondet, Le Mark allemand; E. Lémonon, Les gains économiques de la Belgique et du Luxembourg d'après le Traité de Versailles; G. de Nouvion, Le budget du travail. Les huit heures et l'inspection à la Chambre. La Convention de Washington au Sénat; V. Brillard, Une enquête démographique au chemin de fer du Nord; B. L. L. E., La Ligue du Libre-Échange (janvier 1927).

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. — Jena, December 1926.

Fr. A. v. Hayek, Friedrich Freiherr v. Wieser.

Political Science Quarterly. — New York, December 1926.

R. L. Schuyler, Ireland and the English parliament. — An imperial phase of the Puritan revolution; E. M. Earle, Egyptian cotton and the American Civil War; P. B. Potter, The expansion of international jurisdiction; M. Mohler, The Episcopal Church and national reconciliation, 1865; H. L. Mc Bain, Consequences of the President's unlimited power of removal; W. C. Mitchell, The research fellowships of the Social Science Research Council.

Schmollers Jahrbuch — München, Leipzig, December 1926.

W. Stæda, Die Reihe als Mittel zur Einschränkung der Konkurrenz; Fr. Milkowski, Die Bedeutung von Christian Jacob Kraus für die Geschichte der Volkswirtschaftslehre; O. Quelle, Landbau und ländlicher Grundbesitz in Brasilien; A. Tecklenburg, Der Wille des Wählers und das Masz seiner Verwirklichung; H. Müller, Zwei tschechische Schriften über Währungsreform.

De Socialistische Gids — Amsterdam, Januari 1927.

bevat o.a.:

K. Lindner, Fondsvorming en belegging in de arbeidersverzekering, I; F. M. Wibaut, Individueele en collectieve voorziening in de arbeidersbehoefden; Dr. Ir. Th. van der Waerden, Technies-ekonomies overzicht, XXXI.

Journal de la Société de Statistique de Paris. — Parijs, October 1926.

Gheorghiu, Essai sur les finances d'après-guerre de la Roumanie en rapport avec les mouvements économiques européens; Nécrologie: M. Félicien Hennequin, par Barriol; M. Jules Décamps, par Barriol.

Idem. — Parijs, November 1926.

Gheorghiu, Essai sur les finances d'après-guerre de la Roumanie en rapport avec les mouvements économiques européens; A. Bernard, Observations sur le projet de loi sur les assurances sociales (projet Chauveau); Nécrologie: Mlle. Irma Dreyfus, par Yves-Guyot.

Idem. — Parijs, December 1926.

M. Huber, Le service d'observation des prix; Dr. Ichok, Revue de statistique sanitaire; Nécrologie: René Masse, par G. Cadoux.

The Geographical Journal. — Londen, November 1926.

Dr. F. M. Chapman, Darwin's Chile; H. L. Sikes, The structure of the eastern flank of the Rift Valley near Nairobi; V. Cornish, The grouping of forms in natural scenery; H. R. Palmer, The Tuareg veil; L. W. Lyde and B. Hosgood, Geography at the Imperial Institute.

Idem. — Londen, Januari 1927.

R. Ch. Andrews, Explorations in Mongolia: A review of the Central Asiatic expeditions of the American Museum of Natural History; J. A. Steers, The East Anglian coast; E. W. Nesham, The Alaska boundary demarcation; D. W. Johnson and W. E. Pratt, A local subsidence of the Gulf coast of Texas; M. N. MacLeod, The Military Geographical Institute of Czecho-Slovakia.

Tijdschrift voor Economische Geographie — 's-Gravenhage, 15 December 1926.

Prof. W. E. Boerman, Wegen; G. Goossen, De Nederlandsche handel met het buitenland in 1920—1925; Prof. Dr. H. Blink, De Duitsche barnsteenindustrie in 't verleden en heden.

Idem. — 's-Gravenhage, 15 Januari 1927.

Prof. Dr. H. Blink, Van economische politiek tot economische geographie. Stroomingen van onzen tijd; J. van Roon, Een kaart van de bevolkingsdichtheid op Java; P. E. van Renesse, De wereldscheepvaart en de scheepvaart van Nederland; J. van Baren Jr., Overbevolking en voedselproductie; Dr. P. H. Schröder, De economische ontwikkeling van Finland en de Randstaten; Ir. L. Peters li., De betekenis van den Nederlandschen groenten-export.

Tijdschrift van het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. — Leiden, Januari 1927.

Dr. Ir. P. Tesch, Duinstudies, IX: De Duinkust en de riviermondingen; Dr. G. Stahel, R. IJzerman, De expeditie naar het Wilhelmina-gebergte (Suriname) in 1926; IV; Dr. Alb. Kruyt in Westelijk Midden-Celebes; G. E. G. Duyvis, Mexico; G. F. Tydemann, Oppervlaktebepaling door weging; Dr. H. ten Kate, Kroeber's ethnologische onderzoekingen in Californië; Dr. J. W. Muller, Over plaatsnaamkunde (toponymie).

De Indische Gids. — Amsterdam, 1 December 1926.

H. Ch. G. J. van der Mandere, Het mandatenstelsel van den Volkenbond; J. van Roon, De Topografische Inrichting in Nederlandsch-Indië (met naschrift); J. Sibinga Mulder, Een richtlijn voor onze koloniale politiek.

Idem. — Amsterdam, 1 Januari 1927.

S. Kalff, Indië en de Philippijnen; Dr. D. J. Hulshoff Pol Sr., Het communistische gevaar in Nederlandsch-Indië en de Adathoofden; Dr. J. R. Beversluis, Bosch, hout en boschwezen in Ned. Oost-Indië; J. van Holst Pellikaan, Recht van vereeniging en vergadering; Mr. J. J. van Bolhuis, Indië en de Ned. Volksvertegenwoordiging.

Revue Générale de Droit International Public. — Parijs, Mei—Aug. 1926.

Dollot, Paul Fauchille, historien; Negulesco, La jurisprudence de la Cour permanente de justice internationale; Le Fur, L'affaire de Mossoul; Pic, Vue synthétique sur l'oeuvre de l'organisation internationale du travail.

De Naamlooze Vennootschap. — Roermond, 15 November 1926.

Prof. J. G. Ch. Volmer, Waardebepaling van incourante aandelen, IV; Dr. G. W. M. Huysmans, De private N.V. en de crediethypotheek; Prof. Mr. E. J. J. v. d. Heyden, De feestuitgave der Broederschap, II; Abr. Mey, De grenzen der accountantscontrole (met naschrift door L. Roemer Valk); G. P. Evelein, De stabilisatie der werkgelegenheid in de Vereenigde Staten van Amerika; A. E. C. van Saarloos, De fiscale afschrijving op verslijtbare activa in het licht der Indische Ordonnantie Vennootschapsbelasting II.

Idem. — Roermond, 15 Januari 1927.

Mr. J. M. J. A. Simons, Peer Gynt voor de Recht-

bank te Breda. De aansprakelijkheid der bestuurders van onwezenlijke rechtspersonen; J. van der Poel, Compensatie van winsten en verliezen inzake Inkomstenbelasting; Prof. Mr. E. J. J. v. d. Heyden, De Feestuitgave der Broederschap, IV; Dr. H. J. M. Janzen, Het Middenstandsbankwezen; Mr. G. Russel, Stelsels voor richtige belastingheffing, II; Mr. G. A. J. M. Mutsaerts, Bedrijfsvrede en waardeering van den levenden arbeid.

MAANDCIJFERS.

RIJKSPOSTSPAARBANK.

DECEMBER	1924	1925	1926
Inlagen	f 9.493.482	f 9.299.808	f 9.932.663
Terugbetalingen ..	„ 9.901.463	„ 9.187.691	„ 10.030.009
Tegoed der inleggers op ultimo	299.410.243	303.959.814	313.220.732
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	43.690.750	41.905.350	41.865.000
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	9.699	9.097	10.536
Aantal geheel afbetaald	8.009	7.445	6.807
Aantal in omloop op ultimo	1.968.368	1.985.953	2.016.333

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	Januari 1927		Januari 1926	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders	57.896	f 3.415.785.000	54.871	f 2.511.609.000
waarvan door de H.-bank plaatselijk	43.257	„ 3.046.493.000	39.956	„ 2.121.080.000
Ter voldoening van Rijksbelast.	1.601	„ 10.678.000	1.612	„ 10.594.000

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	Januari 1927		Januari 1926	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeningen op ult ^o	120.867		113.963	
Bijschrijvingen wegens:	1.442.198	395.376	1.196.569	460.461
a. Stortingen	588.585	100.128	488.205	91.656
b. Overschrijvingen:				
1. van andere rek.	853.496	274.695	708.364	368.805
2. van Ned. Bank.	117	20.523	2)	2)
c. And. onderwerpen		30		
Afschrijvingen wegens:	966.373	406.329	822.784	416.855
a. Cheques	173.693	54.734	159.529	48.023
b. Overschrijvingen:				
1. van andere rek.	761.356	274.695	639.921	368.805
2. van Ned. Bank.	848	76.868	2)	2)
c. And. onderwerpen	30.476	32	23.334	27
Gezamenlijk tegoed op ult ^o		92.898		540.179
Bedrag der belegging ¹⁾		64.501		74.957

1) Het bedrag, dat vroeger tegen vergoeding van rente aan de schatkist werd verstrekt, wordt tegenwoordig, voor zoover het nog niet voor vaste belegging is aangewend, tezamen met andere bedragen in rekening-courant met het Staatsbedrijf der posten en telegrafie begrepen en is daarom niet meer in het bedrag der belegging begrepen.

2) Sinds Juli 1926 overschrijvingen Ned. Bank afzonderlijk.

EMISSIES IN JANUARI 1927.

Prov. en Gemeentelijke Leeningen. f 29.805.500,— zijnde:

Nederland

Gemeente Rotterdam

f 7.600.000 4½% obl. à 98% f 7.448.000

België

Aandeelen

Mij. voor Belg. Gemeente

Crediet f 250.000 gew.

aand. à 100% f 250.000

Duitsland

Ruhrverband f 3.000.000

7% 5-j. obl. à 100% f 3.007.500

Frankrijk

Stad Parijs f 20.000.000

7% obl. à 95½% f 19.100.000

Industriele Ondernemingen „ 5.023.500,— zijnde:

België

Obligatiën

Société des Fours à Coke

Semet-Solvay & Piette

Belgas 6.000.000 6½%

30-jarige Belastingvrije

Winstdeel. obl. à 98½% f 2.068.500

Duitsland

Obligatiën

Mitteldeutsche Stahlwerke

A. G. R.M. 5.000.000 7%

hyp. obl. à 98½% f 2.955.000

Rubber-Maatschappijen „ 250.000,— zijnde:

Nederlandsch-Indië

Aandeelen

Fransch-Nederlandsche

Koloniale Cultuur-Mij.

f 250.000 aand. à 100% f 250.000

Totaal.... f 35.079.000,—

Voorts bestond hier te lande gelegenheid tot inschrijving op \$ 1.500.000 nom. 6½% 5-j. Goud-obl., uitgegeven door de International Mortgage and Investment Corporation te Baltimore en op de volgende obligatieleeningen:

	Guldens	Rente-	Emissie-	voet	koers
Deutscher Verein vom Heiligen Lande	500.000	7%	99½%		
Abdij Saint André te Lophem	250.000	7%	99½%		
Prinses Juliana School	180.000	5%	99%		

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Nov. 1926	Jan./Nov. 1926	Jan./Nov. 1925
Prod. Steenkolen in tonnen.	773.788	7.852.027	6.216.152
Kolenslik	9.113	186.896	244.608
Aantal normale werkdagen .	25	279	279

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

	Nov. 1926	Jan./Nov. 1926	Jan./Nov. 1925
Netto-productie in tonnen..	17.390	194.151	190.874
Aantal normale werkdagen	25	277	277

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	Nov. 1926	Jan./Nov. 1926	Jan./Nov. 1925
Afgeleverd:			
Geraff. zout	3.248	31.331,7	29.956,65
Industriezout	72	372,5	437,5
Afvalzout	128	1.058	1.434,8
Aantal normale werkdagen	26	280	279

Arbeiders.

Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 December 1926	{ 8.809 ¹⁾ 23.918 ²⁾	171	111
1 December 1925	{ 8.355 ¹⁾ 22.436 ²⁾	145	100

1) bovengronds. 2) ondergronds.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** betekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 3½ 3 Oct. '25)	Zwits. Nat. Bk. 3½ 22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 4½ 3 Feb. '27	N. Bk. v. Denem. 5 24 Juni '26
Vrsch. in R.C. 5½ 3 Feb. '27	Zweedsche Rbk 4½ 8 Oct. '25
Javasche Bank 4 14 Juli '26	Bank v. Noorw. 4½ 26 Oct. '26
Bank van Engeland 5 3 Dec. '25	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbank 5 11 Jan. '27	slowakije . . 5½ 26 Oct. '26
Bank v. Frankrijk. 5½ 3 Feb. '27	N. Bk. v. O'rijk. 6 4 Feb. '27
Belgische Nat. Bnk. 6 9 Feb. '27	N. Bk. v. Hong. 6 25 Aug. '26
Fed. Res. Bank N.Y. 4 12 Aug. '26	Bank v. Italië. 7 17 Juni '25
Bank van Spanje. . . 5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5½

OPEN MARKT.

	1927				1926	1925	1914
	12 Feb.	7/12 Febr.	31 Jan./ 5 Febr.	24/29 Jan.	8/13 Febr.	9/14 Febr.	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	3½/16-5/8	3½/16-5/8	3-7/16	27/8-15/16	2½/8-1/4	2½/8-1/16	3½/8-3/16
Prolong.	3½/4	3½/4-4	3½/8-1/2	2¼/4-3¼/4	2-3/4	2-1/4	2¼/4-3¼/4
Londen							
Daggeld ..	3-4	3-4	3½-5½	4-5	3½-4¾	2-3¼	1¾-2
Partic. disc.	4½/8	4½/16-1/8	4½/16-1/8	4½/16-1/8	4½/16-7/16	3¾/4-13/16	2¼/4-3¼/4
Berlijn							
Daggeld ..	3-5	3-6	5-7	2-6	4½-7	—	—
Partic. disc.	4½/8	4½/8	4½/8	4-1/8	5½	—	—
30-55 d...	4½/8	4½/8	4½/8	4-1/8	5½	—	—
56-90 d...	4½/8	4½/8	4½/8	4-1/8	5½	—	2½/8-1/2
Waren-							
wissel.	4½/8-1/4	4½/8-1/4	4½/4-1/2	4½/8-1/2	6¼/4-7	—	—
New York ¹⁾							
Call money	4-1/4	4-1/4	4-1/4	4-1/4	4½-5¾/4	3½-4¾/4	1¾-2½/2
Partic. disc.	3¾/4	3¾/4	3¾/4	3¾/4-7/8	3¾/4	3¾/4	—

1) Call money-koers van 11 Febr. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
8 Febr. 1927	2.50 1/8	12.13	59.27	9.83	34.75	100 1/4
9 " 1927	2.50	12.12 1/2	59.24 1/2	9.82 1/2	34.77	100 1/4
10 " 1927	2.50	12.12 1/2	59.23 1/2	9.82	34.75 1/2	100 1/4
11 " 1927	2.49 3/4	12.12	59.21	9.82	34.74 1/2	100 1/4
12 " 1927	—	12.11 7/8	59.20 1/2	9.81 1/2	34.76	100 1/4
14 " 1927	2.49 15/16	12.12 3/4	59.22 1/2	9.83 1/2	34.76	100 1/4
Laagste d.w. 1)	2.49 11/16	12.11 3/4	59.19	9.81	34.72	100 1/8
Hoogste d.w. 1)	2.50 1/4	12.13 1/4	59.29	9.84	34.80	100 1/8
7 Febr. 1927	2.50 5/16	12.13 1/2	59.28	9.83 1/2	34.79	100 1/4
31 Jan. 1927	2.50 5/16	12.14 1/2	59.32 1/2	9.86	34.82	100 1/4
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 1/2	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
8 Febr. 1927	48.11	35.30	7.41	1.40	10.65	41.85
9 " 1927	48.10	35.50	7.41	1.40	10.69	41.82
10 " 1927	48.07 1/2	35.25	7.41	1.39	10.82	41.85
11 " 1927	48.05	35.25	7.41	1.40	10.79 1/2	42.07
12 " 1927	48.06	35.25	7.41	1.40	—	—
14 " 1927	48.07 1/2	35.25	7.41	1.40	10.79	42.26
Laagste d.w. 1)	48.02	35.15	7.39	1.36	10.63	41.55
Hoogste d.w. 1)	48.14	35.35	7.43	1.42 1/2	10.87	42.35
7 Febr. 1927	48.12 1/2	35.30	7.40	1.41	10.64 1/2	42.17 1/2
31 Jan. 1927	48.16	35.32 1/2	7.40	1.32	10.75	41.93
Muntpariteit	48.—	35.—	7.40	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
8 Febr. 1927	66.77 1/2	66.67 1/2	64.35	6.30	103 3/4	2.49 3/4
9 " 1927	66.75	66.67 1/2	64.30	6.30	103 3/4	2.49 3/4
10 " 1927	66.75	66.65	64.35	6.30	103 3/4	2.49 3/4
11 " 1927	66.70	66.62 1/2	64.35	6.30	104 1/4	2.49 3/4
12 " 1927	66.70	66.62 1/2	64.35	6.30	104 1/4	2.49 3/4
14 " 1927	66.70	66.62 1/2	64.35	6.30	104 1/4	2.49 3/4
Laagste d.w. 1)	66.65	66.55	64.20	6.28	103 1/4	2.49 1/4
Hoogste d.w. 1)	66.80	66.70	64.60	6.32	104 1/4	2.50
7 Febr. 1927	66.77 1/2	66.67 1/2	64.60	6.30	103 3/4	2.49 7/8
31 Jan. 1927	66.80	66.70	64.70	6.30	103 3/4	2.49 7/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 1/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/5 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
8 Febr. 1927	4,85	3,93	23,70	39,98
9 " 1927	4,85 1/8	3,93	23,70	40,01
10 " 1927	4,85 1/8	3,92 7/8	23,70	40,01 1/2
11 " 1927	4,85 1/16	3,92 7/8	23,70	40,02 1/2
12 " 1927	—	—	—	—
14 " 1927	4,85 1/8	3,93 1/2	23,70	40,01 1/2
15 Febr. 1926	4,86 1/16	3,04	23,80	40,17
Muntpariteit ..	4,8667	19,30	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	29 Jan. 1927	5 Febr. 1927	7/12 Febr. 1927	12 Febr. 1927
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/16	97 1/2
Athene	Dr. p. £	368 1/2	369	368	379
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 7/8	1/10 1/2	1/10 3/8	1/10 1/2
Budapest ...	Pen. p. £	27.76	27.76	27.72	27.78
B. Aires 1) ...	d. p. \$	467 1/8	46 3/8	46 3/8	47
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 1/16	1/5 63/64	1/5 31/32	1/6 1/64
Constantin ..	Piast. p. £	947 1/2	940	935	960
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/0 3/4	2 1/16	2 0	2 1/16
Kobe	Sh. p. yen	2/0 1/16	2/0 1/8	2/0 1/8	2/0 1/16
Lissabon 1) ..	d. per Esc.	217 1/32	217 1/32	223 1/64	217 1/32
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo 1)	d. per \$	49 7/8	49 3/4	49 3/4	50 3/8
Montreal 1)	\$ per £	4.85 1/2	4.85 3/4	4.85 1/2	4.85 3/4
R.d. Janeiro 1)	d. per Mil.	57 1/8	527 1/32	527	567 1/64
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/8 1/16	2/8 3/8	2/6 1/2	2/9 1/8
Singapore ...	id. p. \$	2/3 25/32	2/3 25/32	2/3 25/32	2/3 27/32
Valparaiso 2)	\$ p. £	39.75	39.75	39.79	39.88
Warschau ..	Zl. p. £	43 1/2	43 1/2	42	45

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

Londen 1) N. York 2)	Londen 3)
7 Febr. 1927.. 27 7/16	59 1/8
8 " 1927.. 27 7/16	59
9 " 1927.. 26 11/16	57 3/4
10 " 1927.. 26 11/16	57 7/8
11 " 1927.. 26 1/4	56 3/8
12 " 1927.. 26 3/16	—
13 Febr. 1926.. 30 13/16	66 3/4
20 Juli 1914.. 24 13/16	54 1/8

GOUDPRIJS 3)

Londen 1)	Londen 3)
7 Febr. 1927.. 84 11 1/2	84 11 1/2
8 " 1927.. 84 10 3/4	84 10 3/4
9 " 1927.. 84 11 1/2	84 11 1/2
10 " 1927.. 84 11 1/2	84 11 1/2
11 " 1927.. 84 11 1/2	84 11 1/2
12 " 1927.. 84 11 1/2	84 11 1/2
12 Febr. 1926.. 84 11 1/2	84 11 1/2
20 Juli 1914.. 84 11	84 11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen.	31 Jan. 1927	7 Febr. 1927
Saldo bij de Nederlandsche Bank...	—	f 11 877.193,46
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 13.524,49	" 122.392,88
Voorschot op ult. Dec. 1926 aan de gemeenten op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting	" 41.195.158,97	" 41.195.158,97
Voorschotten aan de koloniën	" 10.894.894,52	" 14 096.483,74
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbriefven	" 14.200.000,—	" 19.750.000,—
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 17.809.695,01	" 22.955.068,91
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. 2)	—	—
Id. op andere Staatsbedrijven 3)	" 860.348,03	" 860.348,03
Verplichtingen.	31 Jan. 1927	7 Febr. 1927
Voorschot door de Nederl. Bank	f 815.501,15	f 111.356.000,—
Schatkistbiljetten in omloop 1)	" 111.361.000,—	" 28.330.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 31.760.000,—	" 28.330.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	—	—
Zilverbons in omloop	" 12.357.344,—	" 12.802.105,—
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten 2) ..	—	—
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfonds 3) ..	" 20.826.957,39	" 18.275.115,75
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 2) ..	" 47.543.925,52	" 39.625.168,55
Id. aan andere Staatsbedrijven 3)	" 720.000,—	" 720.000,—
Id. aan diverse instellingen 3)	" 35.603.905,53	" 35.562.367,19

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.

2) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	5 Febr. 1927	12 Febr. 1927
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	f 342.000,—
Saldo bij de Javasche Bank	f 27.555.000,—	" 21.016.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	" 3.089.000,—	—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	—	—
Schatkistpromessen in omloop	" 800.000,—	" 800.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 31.159.000,—	" 31.616.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 3.526.000,—	" 3.526.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 837.000,—	" 942.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 14 Februari 1927.

Activa.		
Binnenl. Wis-sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 70.656.656,65 Bijbnk. " 8.321.659,89 Ag.sch. " 16.035.666,35	f 95.013.982,89
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. . f 137.631.080,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. ..	—	" 137.631.080,—
Beleeningen	Hfdbk. f 48.113.661,76 Bijbnk. " 11.247.381,69 Ag.sch. " 71.243.499,20	f 130.604.542,65
Op Effecten	f 127.197.942,65	
Op Goederen en Spec. ..	3.406.600,—	" 130.604.542,65
Voor schotten a. h. Rijk	—	—
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud	f 60.274.975,—
	Muntmat., Goud ..	" 353.961.132,41
		f 414.236.107,41
	Munt, Zilver, enz. ..	" 28.204.108,87
	Muntmat., Zilver ..	—
Effecten	Belegging Res.fonds. f 7.043.981,68 id. van 1/5 v. h. kapit. " 3.996.941,20	" 11.040.922,88
Gebouwen en Meub. der Bank	—	" 5.142.000,—
Diverse rekeningen	—	" 57.893.609,51
		f 879.766.354,21

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	" 7.047.731,06
Bijzondere reserve	" 8.800.000,—
Bankbiljetten in omloop	" 791.777.900,—
Bankassigatiën in omloop	" 794.241,82
Rek.-Cour. Het Rijk f 17.525.308,23	
saldo's: Anderen " 18.971.983,41	" 36.497.291,64
Diverse rekeningen	" 14.849.189,69
	f 879.766.354,21
Beschikbaar metaalsaldo	f 276.074.950,57
Op de basis van 1/5 metaaldekking ..	" 110.261.063,88
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. .	" 1.380.374.750,—
Voor naamste posten in duizenden guldens.	

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikk. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
14 Febr. '27	60.275	353.961	791.778	37.292	276.075	53
7 " '27	60.344	353.961	802.099	33.330	274.901	53
31 Jan. '27	60.469	353.961	819.430	30.847	272.472	52
24 " '27	60.603	354.956	793.877	55.132	273.920	52
17 " '27	60.659	354.957	811.772	42.865	272.585	52
10 " '27	60.737	353.738	831.090	46.291	266.453	50
15 Febr. '26	45 409	387.417	829.509	79.051	276.820	50
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 1)	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
14 Febr. 1927	95.014	—	130.605	137.631	57.894
7 " 1927	80.691	—	150.906	137.773	57.970
31 Jan. 1927	69.652	—	146.135	178.027	47.530
24 " 1927	71.092	—	130.440	193.417	43.544
17 " 1927	75.443	—	128.644	195.834	43.976
10 " 1927	81.795	—	131.209	194.945	59.500
15 Febr. 1926	82.984	6.000	118 549	235.203	40.011
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCH-BANK.

Voor naamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
8 Jan. 1927..	1.001	1.556	486	976	443
31 Dec. 1926..	1.001	1.698	1.024	986	449
24 " 1926..	1.011	1.487	1.155	963	445
18 " 1926..	1.011	1.476	1.153	930	494
11 " 1926..	1.020	1.502	1.117	925	470
9 Jan. 1926..	1.005	1.721	818	945	381
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
5 Feb. 1927	226.750		313.500	66.500	150.750
29 Jan. 1927	226.500		311.500	70.500	150.100
22 " 1927	226.750		314.500	73.000	149.250
15 Jan. 1927	196.579	28.735	319.328	69.337	148.323
8 " 1927	197.041	29.264	321.234	61.899	150.498
1 " 1926	197.209	28.861	320.011	64.527	149.931
25 Dec. 1926	197.435	28.411	321.331	68.629	148.555
6 Feb. 1926	202.723	39.454	346.836	57.438	162.049
7 Feb. 1925	133.606	51.800	280.568	75.244	115.032
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ^{*)}

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaal.	Beleeningen	Diverse rekening ¹⁾	Dek-kings-percentage
5 Feb. 1927		128.210		***	60
29 Jan. 1927		134.270		***	59
22 " 1927		136.570		***	59
15 Jan. 1927	12.590	20.835	87.575	48.410	58
8 " 1927	12.404	19.559	88.562	43.148	59
1 " 1926	12.043	19.607	89.911	43.548	59
25 Dec. 1926	11.654	19.396	90.078	49.736	58
6 Feb. 1926	8.166	19.972	52.765	83.542	60
7 Feb. 1925	20.982	17.979	59.009	77.246	52
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{2}$, metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
9 Febr. 1927	150.189	136.970	283.025	56.250	231.951
2 " 1927	151.082	137.937	282.759	56.250	232.225
26 Jan. 1927	151.345	137.049	280.247	56.250	229.175
19 " 1927	151.491	137.101	282.472	56.250	231.629
12 " 1927	151.489	138.084	287.309	56.250	236.726
5 " 1927	151.381	139.803	291.169	56.250	240.879
10 Febr. 1926	144.557	141.092	286.360	56.250	235.066
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
9 Febr. '27	29.873	75.668	14.720	105.625	32.970	27 $\frac{1}{2}$ %
2 " '27	28.876	74.163	9.537	108.190	32.845	27 $\frac{1}{2}$ %
26 Jan. '27	28.118	72.453	13.734	102.777	34.045	29 $\frac{3}{4}$ %
19 " '27	31.883	75.877	12.052	111.749	34.140	27 $\frac{3}{8}$ %
12 " '27	34.768	177.056	15.372	111.539	33.155	26 $\frac{1}{2}$ %
5 " '27	36.098	03.203	11.527	141.057	31.327	20 $\frac{1}{2}$ %
10 Febr. '26	43.947	77.686	17.887	108.813	23.215	18 $\frac{1}{2}$ %
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buit.l. ³⁾	Wissels	Waarvan op het buitenl.	Beleeningen
10 Feb. '27	5.548	1.864	342	85	3.214	13	2.039
3 " '27	5.548	1.864	342	85	4.373	14	2.001
27 Jan. '27	5.548	1.864	341	87	3.593	11	2.058
20 " '27	5.548	1.864	341	86	3.591	13	2.101
13 " '27	5.549	1.864	341	86	3.581	16	2.136
11 Feb. '26	5.548	1.864	325	71	3.044	14	2.550
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. afd. Staat	Schat-kistbil-jetten ¹⁾	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant Particulieren	Staat
10 Feb. '27	31.000	5.614	8.517	52.643	4.815	20
3 " '27	31.900	5.595	7.192	52.626	4.549	11
27 Jan. '27	32.550	5.594	7.225	52.172	5.924	42
20 " '27	33.650	5.593	6.524	52.811	5.849	14
13 " '27	34.550	5.591	6.125	53.515	5.581	28
11 Feb. '26	34.650	5.243	3.487	51.089	2.823	29
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitenl. regeeringen. ²⁾ Sluitpost activa. ³⁾ Except tegoed bij Russische Staatsbank.

DUITSCHSE RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
7 Febr. 1927	1.834,6	107,5	293,4	1.378,3	47,8
30 Jan. 1927	1.834,7	128,4	421,1	1.415,0	81,6
22 " 1927	1.834,7	128,4	501,5	1.379,7	9,6
15 " 1927	1.834,5	149,4	501,0	1.505,2	14,0
7 " 1927	1.831,2	559,8	513,3	1.694,4	23,8
7 Febr. 1926	1.255,6	143,0	418,5	1.411,3	5,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Febr. 1927	88,9	598,1	3.273,7	543,4	203,2
30 Jan. 1927	88,9	570,2	3.409,6	1.574,6	200,8
22 " 1927	89,6	656,6	2.976,7	1.085,0	203,6
15 " 1927	89,8	629,9	3.133,1	012,7	207,6
7 " 1927	90,9	574,7	3.436,8	842,8	204,8
7 Febr. 1926	233,8	779,0	2.563,1	765,3	570,6
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 7 Febr.; 30, 22, 15, 7 Jan. '27; 7 Febr. '26, resp. 80; 43; 129; 110; 66; 219 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste kosten in miljoenen Belgas.

Data 1927	Goud		Zilver ¹⁾	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
10 Febr.	624	420	39	479	26	400	1.841	24	93
3 " "	623	431	39	483	29	400	1.833	40	104
27 Jan.	622	423	38	478	28	400	1.815	24	122
20 " "	620	436	38	490	29	400	1.810	20	156
13 " "	620	454	38	505	32	400	1.827	1	195

¹⁾ Aan de schatkist gecedeerd.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal-middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
26 Jan. '27	2.966,8	1.653,0	166,1	365,2	301,8
19 " '27	2.935,9	1.628,1	159,6	416,1	337,4
12 " '27	2.916,0	1.574,0	155,1	490,5	338,1
5 " '27	2.855,4	1.487,7	142,8	633,5	388,8
29 Dec. '26	2.814,8	1.434,8	129,4	710,9	378,8
22 " '26	2.803,3	1.442,2	107,0	715,4	387,6
27 Jan. '26	2.801,2	1.561,1	152,1	448,6	295,4

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
26 Jan. '27	302,8	1.688,5	2.245,3	125,5	75,4	79,6
19 " '27	312,7	1.709,9	2.317,8	125,5	72,9	76,9
12 " '27	311,1	1.750,5	2.323,8	125,1	71,6	75,4
5 " '27	313,9	1.812,7	2.409,4	125,0	67,6	71,0
29 Dec. '26	317,2	1.857,0	2.345,7	124,8	66,9	70,1
22 " '26	314,4	1.914,0	2.308,0	124,8	67,2	68,9
27 Jan. '26	365,1	1.667,3	2.272,2	118,3	71,1	75,0

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad munt-materiaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
19 Jan. '27	682	14.284	5.523	1.672	19.030	5.870
12 " '27	683	14.419	5.543	1.683	19.187	5.878
5 " '27	684	14.585	5.488	1.750	19.234	5.859
29 Dec. '26	688	14.569	5.541	1.675	19.037	5.792
22 " '26	688	14.439	5.514	1.657	18.885	5.775
20 Jan. '26	718	14.024	5.445	1.671	18.750	5.375

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 14 Februari 1927.

Van de internationale fondsenmarkten heeft de beurs van Berlijn zich opnieuw door een zeer levendig verloop onderscheiden. In den aanvang trad daarbij weder een zeer vaste stemming aan den dag, waartoe vooral door de steeds zeer ruim blijvende geldmarkt werd bijgedragen. In het midden van de week werden echter op ruime schaal winstnemingen uitgevoerd, welke scherpe reacties teweeg brachten, die op haar beurt weder tot verkoopen van angstig geworden houders leidden, zoodat de beurs een inderdaad flauw voorkomen kreeg. Naderhand hebben de meeste afdelingen zich evenwel meer kunnen herstellen op berichten omtrent een bemoedigenden bedrijfstoestand en in verband ook met de voortdurend ruime geldmarkt, waardoor, naar men verwacht, de medio-rescontre een gemakkelijk verloop zal hebben. Voor sommige fondsensoorten waren de fluctuaties zeer beduidend, zooals o.a. voor aand. Ver. Glanzstoff en Bergberg, welke soms 20 pCt. op een enkelen dag varieerden. Ook de aandelen der Ilse Bergbau ondergingen herhaaldelijk scherpe koersfluctuaties, waarbij het slot echter algemeen aan den vasten kant bleef. Siemens & Halske hooger op een gunstig jaarverslag; Adler en Deutsche Automobielen aandelen bleven gevraagd op fusiegeruchten.

Ook te New York waren de omzetten weer zeer belangrijk. Meerendeels was de stemming daarbij vast en per saldo zijn zoowel spoorwegshares als Industrials op een hooger niveau gekomen. Een zeer ruime geldmarkt en de verwachting, dat eerlang het herdiscontotarief verlaagd zal worden, waren hierbij van gunstigen invloed, evenals ook de verschillende gunstige beschouwingen omtrent het voortduren van een opgewekt zakenleven. De weder toenemende bedrijvigheid in de automobielenindustrie wordt o.a. als een aanwijzing hiervoor beschouwd. Steels bleven bij de opgaande beweging intusschen iets ten achter als gevolg van de tegengevallen opgaaf van onuitgevoerde orders per ult. Januari jl.

Te Parijs zijn de affaires evenwel weer van beperkten aard geweest. Naar men wil zouden van regeeringsweges pogingen in het werk zijn gesteld om de vraag naar internationale waarden te doen verminderen om daardoor de behoefte aan buitenlandsche deviezen te beperken. Niettemin was de stemming over 't algemeen eer aan den vasten kant, hoewel elke koersverheffing winstnemingen uitlokte, waardoor het slot weifelend en in sommige gevallen zelfs gedrukt was.

De Londensche markt was, dank zij de iets gunstiger berichten uit China, algemeen vaster gestemd. Chineesche waarden stegen daardoor niet onbelangrijk, doch voor 't overige kenmerkte de markt zich vooral door een levendigen handel in olicaandelen. Peruvians werden weder tegen hooger koersen uit de markt genomen evenals binnenlandsche spoorwegshares op de meevallende dividenddeclaraties. Industriefondsen bleven kalm gestemd, evenals mijnandaelen en rubbershares. Het slot was niet ongunstig.

Ten onzent heeft de markt een over 't algemeen vast aanzien gehad. De *beleggingsafdeeling* bleef echter de geheele week door kalm gestemd; in de eerste plaats voor de inheemsche soorten, doch ook in de verschillende buitenlandse fondsen ging veel minder om dan voorheen. Fransche en Belgische soorten veranderden per saldo slechts zeer weinig; Duitsche obligatiesoorten waren eer iets lager, met uitzondering van de 7 pCt. en 6½ pCt. Siemens & Halske, die zeer vast waren. Mexicaansche fondsen hebben alle belangstelling weer verloren. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 106½, 105½, 106; 4½ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 99½, 99½/10, 99½; 4½ pCt. Ned.-Indië 1926: 95½/10, 94½, 95½; 5 pCt. Mexico £100—1000: 11½, 11, 11½; 5 pCt. Brazilië 1903 £100: 77½, 77½, 76½; 8 pCt. Sao Paulo: 105½, 105½.

Op de aandelenmarkt waren de *binnenlandsche industrie-fondsen* meerendeels zeer kalm gestemd. De grondtoon was daarbij niet onvast, hoewel hier en daar wegens gebrek aan affaire toch eenige koersafbrokkeling geconstateerd kan worden. Aand. Intern. Gewapend Beton aanvankelijk nog flauw, hebben zich heden weer vrij krachtig kunnen herstellen op de in een der financieele bladen uitgesproken meening, dat een reorganisatie niet noodig zou zijn. Belangrijk reageerden aandelen Frank Rijdsijk, daar scherpe buitenlandse concurrentie de Mij. dwong haar bedrijf zoo goed als stop te zetten. In de verschillende aandelen der Kunstzijdefabrieken hadden weer levendige transacties plaats, bij een echter over 't algemeen iets zwakkere stemming. Jurgens-aandelen waren vast. Centrale Suiker Mij.: 130½, 129½, 129; Hollandsche Kunstzijde Industrie: 90, 87½, 86½; Jurgens: 166, 169½, 169½; Maekubee: 104½,

102½, 98½, 99; Ned. Kunstzijdefabriek: 256½, 246½, 248; Philips Gloeilampenfabr.: 384.

Scheepvaartandaelen gedurende het grootste gedeelte van de week met stillen handel, doch naderhand met meerdere belangstelling. Vooral heden bleek er goede vraag te bestaan, die gebaseerd schijnt op het zich goed houden der verschillende vrachtenmarkten. In het bijzonder waren aandelen Holland-Amerika Lijn weer gezocht, terwijl voorts aandelen Nievelt, Solleveld, Hillegersberg enz., ook goeden kooplust ontmoetten. Van de Indische lijnen waren vooral aandelen Nederland vast. Holland-Amerika Lijn: 76½, 75, 78½, 84½; Java-China-Japan Lijn: 133½, 134, 133½; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 100½, 101½, 102; Ned. Scheepvaart Unie: 186½, 186½, 188; Stoomvaart Mij. Nederland: 179½, 183½, 185, 190, 200.

Bankaandelen als steeds met kalmen handel. Robavers na voorbijgaande reactie weer in vaste stemming. Ook aandelen Amsterd. Bank waren gunstig gedisponeerd. Overige soorten goed prijshoudend. Amsterdamsche Bank: 164½, 168½, 170; Hollandsche Bank voor Zuid-Amerika: 76½, 77, 77½; Incasto Bank: 119½, 119½; Koloniale Bank: 247½, 246½, 247½; Ned.-Ind. Handelsbank: 172½, 173½, 173½; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 158½, 157½, 158½; R'damsche Bankvereniging: 92, 93½, 94½; Twentsche Bank: 143, 144.

Mijnandaelen verlaten en algemeen iets zwakker; eveneens wat Müller's Mijnbouw betreft, gelijk trouwens ook de overige Müllerwaarden per saldo iets lager blijven. Alg. Exploratie Mij.: 94½; Billiton te Rubriek: 779, 785; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 83½, 85½, 81; Redjang Lejong: 230, 231½, 227, 225; Singkep Tin Mij.: 463½, 458, 456, 458.

Voor *tobaksandaelen* is er ten slotte meerdere animo ontstaan, die in verband wordt gebracht met gunstige verwachtingen ten aanzien van de in de volgende maand aanvangende voorjaarsinschrijvingen. Koersverbeteringen van 10—15 pCt. kwamen tot stand. Arendsburg: 605½, 610, 617½, 625; Besoeki Tabak: 343, 347, 351, 359; Deli Batavia: 455, 453½, 458, 460½; Deli Maatschappij: 437½, 439½, 442, 447½; Oostkust: 203½, 200½, 205½, 209½; Senembah: 438½, 437, 445½, 451½.

In *rubberaandelen* daarentegen blijven de omzetten nog zeer beperkt. Hoewel ook in de afgelopen week de Londensche voorraden weer met ca. 1200 ton toenamen, was de stemming niettemin niet flauw. Trouwens de rubberprijs trok ook een kleine fractie aan, wat mogelijk in verband staat met de in de Ver. Staten toenemende bedrijvigheid in de auto-industrie. Amsterdam Rubber: 325½, 330, 328; Deli Batavia Rubber: 267, 264½, 263½; Hessa Rubber: 485, 480½, 492; Indische Rubber: 372, 370½, 374½; Java Caoutchouc: 203, 206, 204½, 201½; Ned.-Ind. Rubber en Koffie: 326, 331, 330; R'dam Tapanoei: 152, 153½, 151½; Serbadjadi: 327½, 325½, 329½, 334½; Sumatra Caoutchouc: 293, 292, 294; Sumatra Rubber: 381½, 389, 391; Ver. Indische Cultuur Ondernemingen: 195, 193½, 195½.

Suikeraandelen vermogen nog weinig belangstelling te trekken; de koersen houden zich echter goed op peil. De eenige soort waarvoor tamelijk kooplust bestond, waren Kaliedjo's, die bijna 20 pCt. stegen. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 182, 184½; Handelsvereniging Amsterdam: 693, 690½, 692½; Java Cultuur Mij.: 378, 381½; Maron Cultuur Mij.: 272, 278½, 279; Ned.-Indische Suiker Unie: 261, 258, 259, 260; Poerworedjo: 118, 116½, 117½, 117; Sindanglaet: 415½, 416½, 418; Tjepper: 725, 740, 758, 770; Tjeweng Lestari: 245½, 247½, 247; Watoetoelis Pop-poh: 795, 791, 799.

Van *petroleumaandelen* waren aandelen Koninklijke aanvankelijk zeer vast van toon en tot boven de 400 stijgend, waarna er vervolgens echter weer reactie intrad. Ook aandelen Perlak waren tijdelijk gevraagd. Daarentegen ondergingen Geconsolideerde een scherpe reactie, nl. van 289 tot 231, waarna de koers weer tot 245 steg, echter bij slechts geringe omzetten. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 369½, 371, 373½; Gec. Holl. Petr. Mij.: 269½, 256, 241, 245½; Kon. Petroleum Mij.: 392½, 399, 401, 395½; Perlak Petroleum: 72, 75½, 73½; Peudawa: 257½, 25½, 25.

Op de *Amerikaansche afdeeling* vonden alleen in Wabashshares noemenswaardige transacties plaats, welke in overeenstemming met Wallstreet nogal fluctueerden, doch per saldo vast sloten. Anaconda Copper: 95½, 94, 96½; Studebaker: 54½, 54½, 54½/10; United States Steel Corp.: 157½, 157½/10, 157½; Atchison Topeca: 165½, 169½, 169½; Baltimore & Ohio: 113½, 112½, 112½; Erie: 44½; Missouri Kansas & Texas: 40, 38½, 38; New York Ontario & Western: 30½, 32½/10, 31½; Wabash Railway: 54½/10, 58½/10, 57½/10.

De *geldmarkt* bleef ruim; prolongatie 3½—4—3½.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 15 Februari 1927.

Tarwe. De wereldmarkt heeft zich in hoofdzaak langs dezelfde lijnen ontwikkeld als in de voorafgaande week. De verschepingen waren, ofschoon iets kleiner, toch wederom zeer groot en de hoeveelheid tarwe onderweg naar Europa is wederom toegenomen. Van de verschepingen gaat nog steeds verreweg het grootste gedeelte naar het Continent. Merkwaardig is dat waar de verschepingen naar Europa zooveel grooter zijn dan in het vorige seizoen, de invoer in Groot-Brittannië en Ierland kleiner is geweest. Dit geeft wel aan waar in de eerste plaats het tekort aan tarwe gezocht moet worden. De voorraden zijn blijkbaar nog nergens van beteekenis, want in bijna alle markten worden nog steeds groote premies betaald voor spoedige levering. In het bijzonder voor Platatarwe, althans op het Continent, want in de Britsche markten neemt men voor deze soort een tamelijk afwachtende houding aan. Canadeesche soorten worden zoowel in Engeland als op het Continent regelmatig gekocht en waar men deze soorten noodig heeft is men wel verplicht de hooge vraagprijzen te betalen.

De prijsschommelingen in de exportmarkten zijn betrekkelijk gering geweest. Buenos Ayres en Rosario liepen terug van 11.25 tot 11.15. Chicago van 1.41% tot 1.39%. Winnipeg van 138 1/4 tot 137 1/2. Vooral deze laatste prijsverlaging heeft weinig te beteekenen en slechts indien de toestand in Europa zóó wordt dat gedurende eenigen tijd het aanbod de vraag overschrijdt, zoodat nieuwe orders slechts weinig naar de exportlanden gezonden kunnen worden, kan men een sterke verlaging verwachten. In vergelijking evenwel met de prijzen der vorige jaren is het niveau op het oogenblik niet hoog en er zijn dan ook slechts weinigen, die nog een sterke verlaging der prijzen tegemoetzien. Intusschen staat het vrijwel vast, dat de sterke concurrentie tusschen het Noordelijk en het Zuidelijk Halfond zijn invloed zal moeten doen gelden.

De omzet was in de meeste markten slechts matig, doch alle soorten werden ten slotte verhandeld. Ook eenige ladingen Australische tarwe, waarvan wederom een naar Britsch-Indië.

Over rogge valt deze week weinig nieuws te vermelden. De prijzen zijn in overeenstemming met die van tarwe wat afgebrokkeld en er is weinig vraag geweest, zonder dat ook het aanbod van winstnemers voldoende was om een daling te veroorzaken. De partijen, die in Europa aankomen, worden regelmatig opgenomen, maar erg belangrijk zijn de verschepingen niet.

Maïs. De berichten van den nieuwen oogst in Argentinië blijven zoo goed, dat men vrijwel algemeen den grootsten oogst verwacht dien het land nog ooit heeft voortgebracht. Het importeerende Europa heeft dus, wat de kwantiteit betreft, geen behoefte aan andere maïs dan die van Argentinië en indien uit andere landen nog aanzienlijke hoevee-

heden zouden komen, dan zou dat werkelijk zeer gedrukte prijzen te zien kunnen geven. De prijzen zijn toch reeds laag. Van de verbetering die wij eenige weken geleden in de Europeesche markten zagen, is wat verloren gegaan, doch aangezien van La Plata zelf betrekkelijk weinig wordt aangeboden en er zelfs door verschillende verschepers teruggekocht werd, is er ook in dit artikel weinig sprake van een ernstige daling. De Engelsche markt daalde eerst vrij scherp, maar verbeterde later. De Duitse markten zijn zeer kalm gestemd, doch de prijzen zijn nog wat hooger dan ten onzent. De Belgische markt heeft zeer weinig voorraad en de prijzen voor disponibel zijn daardoor gestegen.

De zaken in Donaumaïs blijven zeer onbelangrijk en wij handhaven onze meening, dat bij deze lage prijzen ook later in het voorjaar geen groote export te verwachten is.

Noord-Amerika heeft nog steeds geen belang voor de Europeesche maïsmarkt. De prijzen zijn daar wel iets teruggelopen, maar de fluctuaties hebben weinig te beteekenen. Niettegenstaande den kleineren oogst, is de zichtbare voorraad daar zeer groot, wat een stijging der prijzen belemmert.

Ook van de gerstmarkt valt deze week weinig bijzonders te vermelden. Vooral de Duitse markten zijn lusteloos en daar deze de grootste markten voor dit artikel zijn, gaat er in het algemeen zeer weinig om. Ten onzent hebben de prijzen zich goed kunnen handhaven, maar ook hier is de vraag wat geringer, al worden de eerste aankosten nog goed opgenomen.

De handel in haver beperkt zich vrijwel uitsluitend tot Platahaver, waarin zoowel hier als in de Engelsche markt nu en dan wat om gaat. Ook voor dit artikel toonen de buitenlandsche markten eenige neiging tot afslapping.

SUIKER.

Na eene vaste opening en eenige kleine fluctuaties sloten de verschillende suikermarkten in de afgelopen week in kalme stemming.

In Amerika waren de noteeringen voor Spot Centrifugals en op de termijnmarkt als volgt:

Sp. C. Mrt. Mei Juli Spt. Dec. J.'28.

Slot voorafg. week 4.96 3.18 3.30 3.41 3.47 3.30 3.13
Opening verslagweek 4.99 3.12 3.24 3.35 3.41 3.26 3.08
Slot verslagweek 4.96 3.10 3.21 3.33 3.40 3.26 3.11

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen deze week 64.000 tons, de versmeltingen 50.000 tons tegen 59.000 tons in 1926 en de voorraden 167.000 tons tegen 68.900 tons.

In Cubasuiker werden belangrijke hoeveelheden afgedaan tot 3,12 1/2 en 3,19 d.c. c. & fr. New York. Niettegenstaande de dalende noteeringen op de termijnmarkt, verhoogden houders van Cubasuiker tegen het einde der week hun vraagprijs op 3,25 d.c., waartoe echter geen zaken tot stand kwamen.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe Maart	Maïs Maart	Lijnzaad Maart
12 Feb.'27	139 7/8	80 1/2	46	11,20	5,95	14,70
5 " '27	142 1/2	81 1/2	47 1/2	11,35	6,05	14,85
12 Feb.'26	166 1/8	80 1/2	41 1/2	13,30 ¹⁾	7,25 ¹⁾	15,60 ¹⁾
12 Feb.'25	182	126 3/8	54	17,30	11,10	24,25
12 Feb.'24	110 3/8	79 3/8	48	10,45 ¹⁾	10,10 ¹⁾	19,65 ¹⁾
20 Juli '14	82	56 3/8	36 1/2	9,40	5,38	13,70

1) Februari.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	14 Febr. 1927	7 Febr. 1927	15 Febr. 1926
Tarwe (Hardwinter II) .. ¹⁾	15,07 1/2	15,30	16,40
Rogge (No. 2 Western) .. ¹⁾	13,15	13,20	10,60
Maïs (La Plata)	167,—	172,—	177,—
Gerst (48 lbs. malting) .. ²⁾	231,—	231,—	175,—
Haver (Canada 3)	11,50	11,60	10,75
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) .. ³⁾	12,55	12,20	12,70
Lijnzaad (La Plata)	380,—	383,—	350,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	6/12 Febr. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	6/12 Febr. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe	22.450	182.230	101.342	—	6.494	927	188.724	102.269
Rogge	4.061	26.263	28.634	—	—	—	26.263	28.634
Boekweit	941	3.286	4.084	—	67	90	3.353	4.174
Maïs	14.966	149.590	123.537	160	28.104	15.027	177.694	138.564
Gerst	3.621	38.271	41.041	—	890	995	39.161	42.036
Haver	1.144	8.834	11.073	100 ^o	100	854	8.934	11.927
Lijnzaad	350	13.752	18.895	—	15.108	12.234	28.860	31.129
Lijnkoek	3.152	14.659	32.453	—	—	—	14.659	32.453
Tarwemeel	3.403	14.743	7.936	2.685	5.503	1.454	20.246	9.390
Andere meelsoorten	357	2.072	1.505	—	—	—	2.072	1.505

De Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangst tot 5/2 ...	183.339	192.274	208.507
Totaal sedert 1 Jan.—5 Febr.	634.934	924.651	938.832
Werkende fabrieken	171	172	172
Weekexport 5/2	78.787	101.306	118.358
Totale export sedert 1 J.-5 F.	231.700	478.100	554.792
Totale voorraad 5/2	403.234	446.552	384.040

De markt in Engeland richtte zich in hoofdzaak naar New York en de noteringen luiden aan het slot:

Februari 1927 .. Sh. 18/—	Aug. 1927 Sh. 18/9½
Maart " " " 18/3	Dec. " " 16/6½
Mei " " " 18/7½	

Den 11en dezer verlaagden de raffinadeurs in Engeland hunne prijzen met 6 d. per cwt.

De Board of Trade statistiek over Januari luidt als volgt:

	Jan. 1927	Jan. 1926
	Tons	Tons
Import Ruwsuiker	79.098	146.073
" Bietsuiker	878	1.889
" Geraffineerd	46.536	48.476
Totaal	126.511	196.438
Voorraad in entrepôt	250.300	396.850
" " raffinaderij	61.800	65.000
" Binnl. bietsuiker ..	30.050	10.250
Opbrengst raffinaderij	46.428	68.418
Totaal binnel. verbruik....	114.599	122.381
Totale export	3.962	4.573
Voorraad 31 December 1926	334.900	1925. 415.300
" 31 Januari 1927	342.150	1926. 472.100
Niet berek. verlies op raffinade	700	12.684

De zichtbare voorraden bedroegen volgens Czarnikow:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Duitsland 1 Januari	1.167.000	1.207.000	977.000
Tsjechoslowakije 1 Februari	568.000	900.000	694.000
Frankrijk 1 Januari	549.000	487.000	468.000
Nederland 1 Januari	238.000	170.000	195.000
België 1 Januari	137.000	223.000	228.000
Polen 1 Januari	292.000	289.000	237.000
Engeland 1 Januari	351.000	432.000	162.000
Europa ..	3.302.000	3.708.000	2.961.000
V.S. Atlant. havens 9 Febr. ...	167.000	69.000	57.000
Cuba 5 Febr.	419.000	450.000	384.000
Totaal ..	3.888.000	4.227.000	3.402.000

Op Java liepen de noteringen op de tweede hands suikermarkt terug tot:

Superieur disponibel en Maart	f 12.62½
" Mei Nieuwe oogst....	" 20.25 per 100 K.G.
" Juni " " " 19.25	" " "

alles vraag. Er werden geen zaken gerapporteerd.

Hier te lande was de markt eveneens kalm en bewogen zich de fluctuaties in overeenstemming met Amerika. De noteringen waren aan het einde der week:

Maart f 21.¼/1/8	Mei en Augustus f 21.¼/¼
	December " 19.¼/¼

De omzet bedroeg deze week 4800 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96° Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96° c.i.f. Febr./Mrt.	
14 Feb. '27	kristalsuiker basis 99° f 20 ¹³ / ₁₆	Sh. 37/3	Sh. 16/1½	Sh. 15/4½	\$ cts. 4,83
7 " '27	" 22 ¹ / ₄	37/3	17/—	15/7½	4,99
14 Feb. '26	" 17 ³ / ₁₆	31/9	14/9	11/10½	4,24
14 Feb. '25	" 20 ¹³ / ₁₆	36/6	17/9	14/—	4,59
4 Juli '14	ruwsuiker basis 88° f 11 ¹³ / ₃₂	18/—	—	—	3,26
	basis 99° f 14 ¹³ / ₃₂	1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.			

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 9 Februari 1927.

De Amerikaansche katoenmarkt is vast met neiging tot stijging. De stijging in Liverpool gedurende de afgelopen week bedraagt voor Mid American spot 31 punten. Er worden voortdurend groote partijen katoen aangevoerd, welke

echter beter geabsorbeerd worden dan menigeeen verwacht had. Ontvangsten in de havens bedragen nu circa 2½ miljoen balen meer dan gedurende het vorig seizoen, terwijl bijna een miljoen balen meer geëxporteerd zijn. Er gaan geruchten, dat het Agriculture Bureau planters geadviseerd zou hebben de beplante oppervlakte in het a.s. seizoen met circa 30 pCt. te verminderen, doch dit heeft slechts weinig invloed op prijzen gehad. De Egyptische katoen vindt geleidelijk haar weg naar Alexandrië, waar de ontvangsten thans bijna zoo groot zijn als in het vorig seizoen. Loco-verkopen in Liverpool daalden de vorige week tot 49.000 balen, waarvan ruim tweevijfde gedeelte Amerikaansche katoen.

Er is geen gebrek aan vraag naar Amerikaansche garens, hoewel de vastheid van het ruwe materiaal spinners tot een vastere houding gedwongen heeft. Zaken in grove nummers zijn slechts beperkt en de geboden prijzen zijn over het algemeen te laag, uitgezonderd voor enkele flauw gestemde verkoopters. In de nummers om en nabij de 30 worden flinke zaken gedaan tegen betere prijzen; hetzelfde geldt ook voor de medio nummers. Er zijn aanwijzingen voor een beteren handel op Indië, zowel in Mule als Ringbundels, en ook in getwijnde garens. De vraag van het binnenland voor getwijnde garens blijft goed. De voorstellen van de Yarn Association zijn den laatsten tijd gunstiger ontvangen en het schijnt wel, dat deze den noodigen steun zullen krijgen. In Egyptische garens worden goede zaken gedaan, doch spinners zijn van meening, dat het vertrouwen nog niet geheel hersteld is, daar zaken zich voornamelijk tot kleine hoeveelheden beperken, die, ofschoon zij de orderboeken vullen, niet voldoende zijn om de geheele productie te absorbeeren. Spinmarges in deze sectie zijn ook verre van schitterend en pogingen om hierin verbetering te brengen hebben onder de tegenwoordige omstandigheden slechts weinig succes.

De doekmarkt is bepaald vaster en prijzen toonen neiging tot stijgen, hetwelk grootendeels een gevolg is van de hogere katoen- en garenprijzen. Er bestaat een goede vraag, die nog steeds toeneemt. Het schijnt echter, dat voorzover de Oostersche markten aangaat, zaken moeilijker zijn dan ooit, daar koopers pertinent blijven weigeren eenige prijsverhoging te betalen. De handel met het Continent en de andere markten is beter, hoewel, met uitzondering misschien van enkel styles, fabrikanten nog niet voor langen tijd bezet zijn. Voor den eersten tijd hebben de touwen echter voldoende werk en indien er nog wat meer vraag doorkomt, zal er ongetwijfeld voor meer getouwen werk zijn. Zooals wij reeds schreven, is momenteel het aantal geboekte orders gering, doch zijn fabrikanten voorlooppig in staat door te werken en blijft de toon der markt gezond.

2 Febr.	9 Febr.	Oost. koersen.	1 Febr.	8 Febr.
Liverpoolnoteringen.	T.T. op Br.-Indië	1/5½	1/5½	
F.G.F. Sakellaridis	13,65	13,65	T.T. op Hongkong	2/0¾
G.F. No. 1 Oomra..	5,55	5,80	T.T. op Shanghai	2/8

Noteering voor Loco-Katoen.

(Middleing Uplands.)

	11 Febr. 1927	4 Febr. 1927	28 Jan. 1927	11 Febr. 1926	11 Febr. 1925
New York voor Middling ...	14,10 c	14,— c	13,70 c	20,80 c	24,60 c
New Orleans voor Middling	13,90 c	13,70 c	13,40 c	20,18 c	24,50 c
Liverpool voor Middling ...	7,69 d	7,47 d	7,26 d	10,54 d	13,56 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizentallen balen).

	1 Aug. '26 tot 5 Febr. '27	Overeenkomstige periode	
		1925/26	1924/25
Ontvangsten Gulf-Havens.	10062	7630	7468
" Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Britannië	1723	1633	1951
" "t Vasteland etc.	4126	3133	3044
" " Japan	977	770	646

Voorraden.

(In duizentallen balen).

	5 Febr. '27	Overeenkomstig tijdstrip	
		1926	1925
Amerik. havens	2877	1504	1344
Binnenland	1406	1927	1246
New York	171	69	206
New Orleans	647	469	344
Liverpool	987	592	716

KOFFIE.

Nog altijd valt er van geen verandering in de stemming voor het artikel te gewagen. De houding van de productie-landen, in het bijzonder die van Brazilië, bleef regelmatig onveranderd, dat wil zeggen, dat afladers aldaar groote geneigdheid om tot zaken te komen aan den dag leggen en daar zij van de zijde der consumptie in Europa en in Amerika slechts zeer matig medewerking op dit punt ondervinden, is het gevolg, dat zij telkens met iets lagere aanbiedingen te voorschijn komen. Zoo liepen ook deze week de offer-tes van Rio en van Santos weder 1/- à 2/- terug, doch tot zaken van beteekenis kwam het niet.

Ook Nederlandsch-Indië was met zijn Robusta wederom iets gemakkelijker en enkele afdoeningen kwamen tot stand. In de verschillende Centraal-Amerikaansche soorten ging zeer weinig om en de prijzen bleven vrijwel onveranderd.

Onder den invloed van een en ander zakten ook aan de termijnmarkt de noteeringen verder iets in, doch ook hier was de omzet niet groot.

In loco bleef de afzet beperkt en om tot zaken te komen moesten houders in de meeste gevallen zich tot eenige concessies geneigd toonen.

Volgens uit Brazilië ontvangen telegrafisch bericht bedroeg de voorraad, in de pakhuizen en de spoorwegstations in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden, op 31 Januari 5.344.000 balen, hetgeen tegen 15 Januari eene vermindering aanwijst van 304.000 balen. Waar de aanvoeren uit het binnenland in de havens van Santos in de laatste helft van Januari 464.000 balen hebben bedragen, hebben dus de plantages in dien tijd 160.000 balen in de binnenlandsche pakhuizen en spoorwegstations afgeleverd.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 79/6 à 80/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 81/6 à 82/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 69/- à 70/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Februari/Maart verscheping, 38 ct.; Benkoelen Robusta, Februari/Maart verscheping, 38½ ct.; Mandheling Robusta, Februari/Maart verscheping, 40 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Februari/Maart verscheping, 53 ct., alles per ½ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteeringen werden deze week verlaagd van 57 op 56 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en van 50 op 49 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
15 Febr.	44 5/8	43 5/8	41 3/4	39 7/8	42 1/8	41 5/8	37 3/4	35 1/2
8 "	44 5/8	43 5/8	42 1/4	40 5/8	42 7/8	42 1/4	38 5/8	36 1/8
1 "	45 1/8	44	42 1/4	40 5/8	43 1/2	42 5/8	38 5/8	36 1/8
25 Jan.	45 5/8	44	42 1/4	40 5/8	43 5/8	41 5/8	38 1/2	36 1/4

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Maart	Mei	Sept.	Dec.
14 Feb.	\$ 13,98	\$ 13,35	\$ 11,97	\$ 11,58
7 "	" 14,38	" 13,70	" 12,35	" 11,95
31 Jan.	" 14,50	" 13,91	" 12,62	" 12,21
24 "	" 14,35	" 13,75	" 12,45	" 12,01

Rotterdam, 15 Februari 1927.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
14 Febr. 1927	216.000	24.850	1.058.000	2)	531/32
7 " 1927	269.000	25.325	1.025.000	26.500	531/32
31 Jan. 1927	282.000	26.000	913.000	27.000	569/64
15 Febr. 1926	311.000	25.750	1.246.000	27.500	713/32

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli
12 Febr. 1927	50.000	2.645.000	214.000	5.944.000
13 Febr. 1926	42.000	3.135.000	220.000	5.888.000

1) In Reis. 2) Niet genoteerd.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Februari in duizenden balen.

	1927	1926	1925	1924	1923
Voorraad in Europa..	1.457	1.402	1.583	1.340	2.122
Stoomend (Brazilië ..	575	534	452	776	631
n. Europa (Oost-Indië.	50	38	37	37	11
	2.082	1.974	2.072	2.153	2.764
Voorraad Ver. Staten	1.014	685	705	662	820
Stoomend					
naar Brazilië ..	485	544	407	426	582
Ver.Staten)					
	3.581	3.203	3.184	3.241	4.166
Voorraad in Rio	282	330	305	228	1.349
" " Santos..	913	1.246	1.736	705	2.199
" " Bahia ..	20	23	31	46	25
" " Victoria.	38	—	—	—	—
Totaal	*4.834	*4.802	*5.256	4.220	7.739
Op 1 Januari	*4.911	*5.164	*5.384	4.467	7.980
	1926	1925	1924	1923	1922
Op 1 Juli	*4.571	*5.085	*5.071	5.340	8.639
	1 Juli 1924	4.592.000 balen			
	1 Juli 1925	1.786.000 "			
* Niet inbegrepen de binnen-voorraden in Sao Paulo..	1 Jan. 1926	4.383.000 "			
	1 Febr. 1926	4.329.000 "			
	1 Juli 1926	2.833.000 "			
	1 Jan. 1927	5.990.000 "			
	15 Jan. 1927	5.648.000 "			

THEE.

De stemming van de theemarkt was in de afgelopen week onregelmatig, doorgaans met vaste prijzen voor de goede kwaliteiten en onregelmatige afbrokkelende prijzen voor de ordinaire en middensoorten. Aan het slot, bij de Java-theeveiling, had op de Londensche markt een vaste stemming de overhand. De gemiddelde veilingprijzen geven toch nog een kleine daling te zien ten opzichte van een week geleden.

De maandstaat van den Board of Trade over Januari geeft groote aanvoeren te zien. Zij beliepen 55,4 miljoen lbs., welke hoeveelheid die van de overeenkomstige maand van verleden jaar overtreft met bijna 9 miljoen lbs.

De afleveringen voor binnenlandsch verbruik bedroegen ruim 35 miljoen lbs. of nog geen half miljoen lbs. boven verleden jaar, terwijl ook de afleveringen voor uitvoer, ten bedrage van ruim 6 miljoen lbs.; die van 1926 nog iets overtreffen.

De voorraden in entrepôt worden op ulto. Januari aan-gegeven met ruim 222 miljoen lbs., tegenover 207 miljoen lbs. op ulto. Dec. 1926. De voorraden staan op ulto. Januari ruim 13 miljoen lbs. boven die van verleden jaar op het-zelfde tijdstip.

Amsterdam, 14 Februari.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Koper Stan- daard	Koper Electro- lytisch	Tin	Lood	Zink
14 Febr. 1927	54.12/6	61.7/6	308.7/6	28.17/6	30.7/6
7 " 1927	52.17/6	60.-/6	302.17/6	29.7/6	26.7/6
31 Jan. 1927	54.10/-	62.2/5	292.2/6	26.10/-	29.5/-
24 " 1927	55.2/6	62.10/-	299.7/6	26.10/6	29.15/-
15 Febr. 1926	60.10/-	67.5/-	288.12/6	34.7/6	36.2/6
20 Juli 1914	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

IJZER.

Scheen het aanvankelijk, dat de baisse op de Belgische staalmarkt tot staan was gekomen, de vorige week echter zijn de prijzen nog verder gedaald. Nog altijd is de vraag zeer gering en zelfs het bericht, dat het Internationale Ruwstaalkartel voornemens is de productie in het tweede kwartaal nog verder te beperken, heeft op de consumenten geen indruk gemaakt. Voor wat ruwijzer betreft, wordt door het kartel de noteering 75—78 nog gehandhaafd, doch met Engeland worden zaken gedaan tegen 70 à 72/6.

De Engelsche producenten, die tot nu toe in het algemeen aan hunne prijzen vasthielden, beginnen concessies te doen

ORIGINAL DEN HAAG HEERENGRACHT 50
TELEFOON 13300
ODNER REKENMACHINES

wanneer het contracten voor een zeker tijdvak betreft. In het Cleveland-district is prompt materiaal moeilijk te krijgen. Intusschen zijn de prijzen met sh. 2/6 gedaald.

In Frankrijk is, nadat eene verlaging van den kookprijns met enkele francs tot stand was gekomen, ook de prijs voor gieterij-ijzer verlaagd.

	Notering in de week van		
	31 J. 28 F. 1927	7/13 Febr. 1927	8/14 Febr. 1926
Ruwijzer.			
<i>f. o. b. Middlesborough</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no. 1	90/6	85/6	72/-
" " " 3	85/6	83/-	69/6
" " " 4	84/6	82/-	68/6
Hematite East Coast			
Mixed Numbers	90/6	90/6	77/-
<i>Wagon départ Longwy (Lotharingen)</i>	Frs.	Frs.	Frs.
Moulange P. L. no. 3...	510,-	510,-	395,-
Semi-phosphoreuse	545,-	545,-	420,-
<i>ab Werk Rheinl.-Westfalen</i>	Mk.	Mk.	Mk.
Giessereiroheisen no. 1	88.-	88.-	88.-
" " " 3	86.-	86.-	86.-
Hämatit.....	93.50	93.50	93.50
<i>f. o. b. Antwerpen</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Gieterij ruwijzer no. 3...	75/-78	75-78	61/-
Walsproducten.			
<i>f. o. b. Antwerpen (vrijbl.)</i>	Sh.	Sh.	
Stafijzer	100/-	97/6	—
Plaatijzer 5 mM.....	120/-	117/6-	—
" 3 "	130/-	118/6	—
		127/6-	—
		128/-	—

STEENKOLEN.

De productie in de kolenvelden van Engeland, Schotland en Wales blijft langzaam stijgen en ofschoon er vooral in Cardiff geklaagd wordt over gebrek aan afzet, is toch de prijsdaling voor het oogenblik tot staan gekomen. Niemand vermag te zeggen of het slechts een kleine onderbreking is, dan wel of zij aanstaanden zomer haar loop des te gevoeliger zal voortzetten.

De totaalexport van kolen, cokes en briketten van Engeland, Schotland en Wales over de eerste maand van het jaar was, alles wel beschouwd, bevredigend. Hij bedroeg 5½ miljoen tons inclusief bunkerkolen.

Westfalen veroorlooft zich de luxe toeschouwer te zijn. Gebrek aan disponibele hoeveelheden voor uitvoer is de oorzaak, dat slechts de binnenlandsche markt van belang is, die slechts op kleine schaal wordt beïnvloed door invoer van Engelsche kolen. Op den Rijn tot inclusief Mannheim zijn de Engelsche kolen weer verschenen, doch aangezien die weinige zendingen vermoedelijk alle dienen ter afwikkeling van vóór de staking gemaakte contracten, kan de invloed op de binnenlandsche, Deutsche markt niet groot zijn.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde ...	f 11,35
Durham Ongezeefde	" 12,10
Cardif ¾ Large ¼ Smalls	" 14,75
Schotsche Gezeefde	" 12,15
Yorkshire Gewasschen Doubles ..	" 16,25
Westfaalsche Vetsförder	" 14,25
" Vetsstukken	" 16,25
" Smeenootjes	" 16,-
" Gasvlamförder	" 14,25
" Gietcokes	" 16,-

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 12,-.

Markt prijshoudend.

15 Februari 1927.

VERKEERSWĒZEN. VRACHTENMARKT.

De graanbevrachters van Noord-Amerika hebben nog steeds met prijsmoeilijkheden te kampen, ten gevolge waarvan de markt kalm bleef. Van de Northern Range vond deze week slechts één bevrachting plaats, nl. een groote boot naar Lissabon en/of Leixoes op basis van 3/9 per qtr. zwaar graan, 4/- beide loshavens, prompte belading. Voor continentale bestemmingen is de markt bijzonder flauw.

Van Halifax werd een eerste helft Maart boot gedaan naar de Middellandsche Zee tegen 20½ cents per 100 lbs. zwaar graan, basis één loshaven, hetgeen kan worden herhaald met 5/25 Maart. Van Montreal kunnen definitief booten geplaatst worden per Mei, doch het meerendeel der reeders blijft terughoudend. Naar Hamburg direct wordt 17 cents in uitzicht gesteld met 15 Mei cancelling.

De vraag naar tonnage voor suiker van West-Indië was vast en de vrachten hebben zich verbeterd, mede in verband met de goede thuisvrachten van de La Plata. Van Cuba naar U.K./Continent werd tonnage genomen van ongeveer 7000 tons tegen 22/- per eerste helft Maart, terwijl van San Domingo naar U.K./Continent een aantal booten van 3000 en 3450 tons 23/6 en 23/- hebben kunnen bedingen. Ook werd een 7000 tonner bevracht naar Havre/Amsterdam op basis van 22/-, optie Genua of Marseille 23/3 of Venetië 26/3 per eerste helft Maart.

Na de activiteit van de vorige week was de markt van de La Plata in het begin der week iets kalmer geworden. De vrachten bleven echter op peil en liepen, toen de vraag aan het einde der week toenam, zelfs weer iets op. Er vonden ongeveer 25 bevrachtingen plaats. De hoogste vrachten werden betaald van Buenos Aires voor een Februari boot, nl. 30/6 met 28 Februari cancelling. Voor Maart belading is van deze haven 28/- gedaan, terwijl Upriver voor dezelfde positie 29/6 betaalde. Zelfs per Juli/Augustus is bevracht en wel tegen 25/-.

De vaste vraag naar tonnage van Chili is thans opgehouden, doch de vrachten daalden niet ten gevolge van de vaste tendens van de La Plata markt. Met 15 Maart cancelling is tonnage beschikbaar naar het Continent tegen 36/9. Naar Alexandrië is een boot gedaan van 8/8500 tons tegen de betrekkelijk lage vracht van 36/3. Naar het Continent werd een kleine partij geboekt per April tegen 30/-, terwijl voor Maart volgens berichten 33/6 zou zijn gedaan naar Antwerpen/Hamburg range.

De Oostelijke afdelingen waren vast. Van Wladiwostock werden partijen boonen geboekt per April/Mei op basis van 31/3 Rotterdam of Hamburg, 32/6 Scandinavië. De vraag van Australië bleef vast en naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent werd van West-Australië per Maart 43/- tot 45/- betaald, naar gelang van grootte en van Zuid-Australië of Victoria 47/9 Februari, 45/- April. Van Burmah waren verscheiden orders aan de markt per Febr./Mrt. en voor een 6000 tonner werd 33/9 betaald naar Antwerpen/Hamburg range. Van Britsch-Indië (Bombay/Marmagao/Karachi) is een laatste helft Februari boot bevracht naar Antwerpen/Rotterdam/Bremen tegen 29/3, optie Hamburg 6'd. extra.

Van den Donau was deze week iets meer vraag, speciaal voor April. Per Maart is bevracht tegen 17/9 naar Antwerpen of Rotterdam, 18/- Hamburg, terwijl van Sulina een 5000 tonner 17/- heeft kunnen bedingen. De Zwarte Zee is vast op basis van 15/- naar U.K., 15/6 Continent.

De Middellandsche Zee bleef levendig en er werd flink bevracht. De vrachten zijn zelfs iets opgelopen. Voor erts werd o.m. betaald: Algiers/Middlesbrough 7/9 en 8/-, Rotterdam 5/6, Fosfaat was iets kalmer en betaalde: Sfax/Bristol 9/9, Duinkerken 7/3 en Amsterdam of Pernis 9/-. Van de Golf van Biscaye ging niet veel om, doch de vrachten bleven op peil.

De Engelsche kolenvrachtenmarkt was levendig, speciaal naar de Middellandsche Zee en Zuid-Amerika. Van Zuid-Wales werd o.m. betaald: Antwerpen 3/6, Genua 11/3, Alexandrië 15/-, Las Palmas 9/3, Buenos Aires 14/6 en van de Oostkust: Rotterdam 4/-, Rouan 3/9, Genua 10/6, Las Palmas 9/3.

RIJNVAART.

Week van 6 t/m. 12 Februari 1927.

Behalve de aanvoer van erts, die buitengewoon levendig was, bleef de toestand in Rotterdam normaal.

De scheepsruimte was in het begin der week zeer schaarsch, waartegenover zeer veel vraag naar ruimte was. Dientengevolge liep de vracht voor erts op tot f 0.70 met ¼ en f 0.80 met ½ lostijd. In de tweede helft der week nam de beschikbare scheepsruimte toe, terwijl de vraag successievelijk verminderde, en daalde de vracht tot resp. f 0.45/0.55 met ¼ en ½ lostijd.

Het sleeploon varieerde tusschen het 30 en 35 cts. tarief.

De waterstand bleef regelmatig vallend, zoodat naar den Bovenrijn op ca. M. 2 en naar den Benedenrijn in het laatst der week voor groote schepen op beperkten diepgang werd afgedaan.

In de Ruhrhavens werden de verschepingen van kolen levendiger. Hoewel de scheepsruimte aldaar voortdurend schaarsch bleef, ondergingen de vrachten geen wijziging.